

Chap-7

सप्तमी दृष्टिः।

जन्मकुण्डल्यां कलत्रभावस्य विचारः।

(२५१-२९४)

सप्तमी दृष्टिः।

जन्मकुण्डल्यां कलत्रभावस्यविचारः।

यात्रा पुत्र कलत्र सौख्यमखिलं सञ्चिन्तयेत्सप्तमात्।

उक्तं पुत्रसुखासुखागमफलं सर्वं च यत्तद्वदेत^१ ॥

अतः पूर्वं पञ्चम्यां दृष्ट्यां कुटुम्ब भावस्य विचारः कृतः ततश्च षष्ठ्यां दृष्ट्यां सुतभावस्य विचारः कुतः अत्र सप्तम्यां दृष्ट्यां कलत्रभावस्यविचारः प्रस्तूयते कलत्रभावस्य जामित्रं अस्तौ मदनो द्यूतं कामश्चेति संज्ञाः सन्ति । कलत्रभावसहयोगिनां विविधो विचारः शास्त्रीयग्रन्थेषु प्राप्यते तद्यथा -

१. विवाहोद्वाहौ
 २. कलत्रम्
 ३. पुत्रसौख्यादि।
 ४. गुह्याङ्गानि ।
 ५. प्रीतिर्व्यभिचारः ।
 ६. स्तनविचारः।
 ७. युद्धम्।
 ८. यात्रा।
- इत्येषां विचारोऽत्र प्रस्तूयते।

०१/०१ सप्तमभावे मेषादिराशिफल विचारः

यदा सप्तमभावे मेषराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया चञ्चला क्रूरा पापरता स्वार्थयुक्ता धनप्रिया च भवति। यदा सप्तमभावे वृषभराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया सुन्दररदा नम्रा शान्तस्वभावा पतिव्रता देवब्राह्मणसेवारता लक्ष्मीयुक्ता च भवति। यदा सप्तमभावे मिथुनराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जायासुचरिता रूपवती गुणवती सुवेषधारिणी च भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया गुणवती सौम्या मनोहरा सौभाग्ययुक्ता कलङ्करहिता माननीया च भवति। यदा सप्तमभावे सिंहराशिर्भवेत्तदा

^१ जा.पा.१४/१

सप्तमी दृष्टिः ।

जातकस्य जायोग्रस्वभावा चञ्चलादुष्टा हीनवेषा परगृहवासी अल्पपुत्रः कटुवचनी च भवति। यदा सप्तमभावे कन्याराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया रूपवती सौभाग्यवती नीतिज्ञा प्रियभाषिणी सत्यवादिनी दुष्टस्वभावऽपुत्रा च भवति। यदा सप्तमभावे तुलाराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया पुण्यात्मा धर्मपरायणा सुन्दररदा गुणवती गर्विता स्थूलदेहा च भवति। यदा सप्तमभावे वृश्चिकराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया कलानिपुणा प्रणयहीना कृपणा भाग्यहीना च भवति। यदा सप्तमभावे धनूराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया पुरुषाकृतिः शान्तिसुखयुक्ता निष्ठुरा भक्तिहीना नीतिविहीना बुद्धिहीना च भवति। यदा सप्तमभावे मकरराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया धर्मयुक्ता पतिव्रता सद्गुणसम्पन्ना सौभाग्यशालिनी सत्सुता च भवति। यदा सप्तमभावे कुम्भराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया स्थिरस्वभावा पतिवचनरता देवब्राह्मणसेवारक्ता सकलसुखभोक्त्री धर्मध्वजा च भवति। यदा सप्तमभावे मीनराशिर्भवेत्तदा जातकस्य जाया कलहप्रिया कुत्सितमतिर्धर्मरता स्नेहहीना विकारयुक्ता कुपुत्रेणपीडिता च भवति।

०२/०१ सप्तमभावे सूर्यादिग्रहाणां राशिगतफलविचारः ।

०३/०१ सप्तमभावे सूर्यस्य राशिगतफलविचारः ।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातको बुद्धिमान् युद्धकुशलो व्यवहारदक्षः पशुधनसम्पन्न क्रोधी च भवति। यदा वृषभराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः स्थूलदेहः परगृहवासी भिक्षुकश्च भवति। यदा मिथुनराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः सन्तोषी क्लेशरहितो बुद्धिमान् धनवांश्च भवति। यदा कर्कराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः शान्तो मित्रसाहाय्येन सुखी द्विभार्यश्च भवति। यदा सिंहराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः कृपणो विदेशभ्रमणशीलो निर्धनोऽधार्मिकश्च भवति। यदा कन्याराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः शठोऽनृतभाषी क्रोधी निर्धनः पत्नीरहितश्च भवति। यदा तुलाराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकश्चतुरो बुद्धिमान् सरलस्वभावो वृद्धावस्थायां च पत्नीरहितो भवति। यदा वृश्चिकराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातको दयालुः शूरः पत्नीवचनपालको ग्रामजनस्नेही पित्तरोगी च भवति। यदा धनूराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः कार्यप्रसिद्धो युद्धप्रियो वृद्धावस्थायां सुखी च भवति। यदा मकरराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः पिशुनो बहुद्वेषी कामी मन्दबुद्धिः स्त्रीपुत्रहीनश्च भवति। यदा कुम्भराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातकः क्रूरो मलिनः कफवातरोगी दासो निर्धनो दुःखी च भवति। यदा मीनराश्यां सूर्यो भवेत्तदा जातको विनयी शुद्धाचरणेन प्रख्यातो धनवान् सुकलत्रवांश्च भवति।

सप्तमी दृष्टिः ।

०३/०२ सप्तमभावे चन्द्रस्य राशिगतफलविचारः ।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातको मनोहरमुखाकृतिन्यायनीतिरक्षको मान्यश्च भवति । यदा वृषभराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः कार्यतत्परो राज्यकार्यकुशलः सुकलत्रवांश्च भवति । यदा मिथुनराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातको वाहनसम्पन्नः सत्यवादी धनवान् पुत्रवान् सुकलत्रवांश्च भवति । यदा कर्कराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः सत्यासत्यज्ञो युवावस्थायां सुकलायुक्तो लुब्धकश्च भवति । यदा सिंहराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः शीघ्रकर्मकर्ता राज्यसेवकः स्त्रीवत्सलश्च भवति । यदा कन्याराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातको वायुरोगी धनवान् पुत्रवान् स्वाधीनपतिकश्च भवति । यदा तुलाराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातको भीरुर्दुःस्थानसेवारतः स्त्रीधनेन च जीवननिर्वाहकर्ता भवति । यदा वृश्चिकराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः शूरो मित्रप्रियो नृपराज्यमान्यः स्त्रीसुखरहितश्च भवति । यदा धनूराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः सन्तोषी सुखी गुप्तकार्यकर्ता सकलत्रवांश्च भवति । यदा मकरराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः साहसिकोऽभिमानी धनिकः स्त्रीवत्सलो द्विभार्योश्च भवति । यदा कुम्भराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः षड्रसज्ञाता प्रज्ञः सुखी कामी द्विभार्यश्च भवति । यदा मीनराश्यां चन्द्रो भवेत्तदा जातकः सत्यासत्यज्ञो कार्यसाधकः पुत्रसौख्यभाक् च भवति ।

०३/०३ सप्तमभावे मङ्गलस्य राशिगतफलविचारः ।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातको धनकुबेरो प्रभूताश्वादिवाहनसुखभाक् प्रख्यातः सुखी स्त्रीसुखभाक् च भवति । यदा वृषभराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातको मधुरभाषी पुत्ररहितो मध्यमवस्थायां सुखी पुत्ररहितश्च भवति । यदा मिथुनराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः शूरोऽनेकाश्वसम्पन्नश्च भवति । यदा कर्कराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो पुत्रहीनश्च भवति । यदा सिंहराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः कुशाग्रबुद्धि उग्रस्वभावो रोगग्रस्तो निर्धनोऽपुत्रः स्त्रीहीनश्च भवति । यदा कन्याराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः प्रख्यातः क्रोधी स्त्रीसुखहीनः शस्त्रघातेन लब्धमृत्युश्च भवति । यदा तुलाराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः स्नेहस्वभावोऽभिमानी लोभी पिशुनः स्त्रीपुत्रहीनश्च भवति । यदा वृश्चिकराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातको दानी धनवान् नृपराज्यविरोधी परधनेच्छुकश्च भवति । यदा धनूराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातको धनधान्यसम्पन्न उत्तमाश्वपालकश्च भवति । यदा मकरराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातको नृपसचिवो नृपो राजकुलोत्पन्नः परधनेन धनवांश्च भवति । यदा कुम्भराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः शत्रुरहितः स्त्रीसुखरहितश्च भवति । यदा मीनराश्यां मङ्गलो भवेत्तदा जातकः परोपकारी धनधान्यसमृद्धो नृपमान्यश्च भवति ।

सप्तमी दृष्टिः।

०३/०४ सप्तमभावे बुधस्य राशिगतफलविचारः।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः सुखी सुकलत्रवांश्च भवति। यदा वृषभराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः सद्गुणसम्पन्नः सुकलत्रेच्छुकश्च भवति। यदा मिथुनराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः शान्तो गजाश्वादिधनयुक्तश्च भवति। यदा कर्कराश्यां बुधो भवेत्तदा जातको मधुरवाक् सद्गुणी स्त्रीपुत्रधनसुखसम्पन्नश्च भवति। यदा सिंहराश्यां बुधो भवेत्तदा जातको मनोज्ञः सुकलत्रभाक् शठश्च भवति। यदा कन्याराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः शीघ्रकर्मकर्ता शूरोऽश्वादिधनसुखभाक् उग्रस्वभावः तीर्थे च लब्धमृत्युर्भवति। यदा तुलाराश्यां बुधो भवेत्तदा जातको धर्मिष्ठः श्रद्धावान् सत्यासत्यज्ञो राज्याधिकारी धनवान् धान्यसम्पन्नश्च भवति। यदा वृश्चिकराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः कविः कलाकुशलो महापौरो भीरुर्दीर्घायुश्च भवति। यदा धनूराश्यां बुधो भवेत्तदा जातको मानी राजसम्मानभाक् सुमित्रवान् न्यायाधीशश्च भवति। यदा मकरराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः कुशाग्रबुद्धिर्नृपो राज्याधिकारी धनवान् पुत्रावानश्चादिसुखसम्पन्नश्च भवति। यदा कुम्भराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकः प्राज्ञः कृषको धनकुबेरोऽश्वसुखसम्पन्नश्च भवति। यदा मीनराश्यां बुधो भवेत्तदा जातकश्चतुरो धनवान् परकार्यरतः परस्त्रीलोलुपश्च भवति।

०३/५ सप्तमभावे गुरो राशिगतफलविचारः।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको धर्मकर्मरतः सदानन्दी राज्याधिकारी च भवति। यदा वृषभराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको भाग्यवान् धनवान् राज्यधनलाभवान् परस्त्रीरतश्च भवति। यदा मिथुनराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको राज्यमान्यो धनसमृद्धः स्त्रीसुखयुक्तश्च भवति। यदा कर्कराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातकः सत्कुलोत्पन्नो भाग्यवान् पुत्रवान् सुकलत्रवान् च भवति। यदा सिंहराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको देवगुरुभक्तो बन्धुमान्य उत्तमधनसम्पन्नः सुकलत्रवान् च भवति। यदा कन्याराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको राज्यमान्यो राज्याधिकारी धनसम्पन्नः पुत्रसुखभाक् च भवति। यदा तुलाराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातकः साहसिकः शूरः प्रख्यातः कफरोगी च भवति। यदा वृश्चिकराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको धनकुबेरो बहुवाहनस्वामी च भवति। यदा धनूराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको मनोहर उद्योगशीलो भ्रमणशीलश्च भवति। यदा मकरराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातकः कुलाचाररतो दुष्टस्वभावश्च भवति। यदा कुम्भराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातको विनयी मनोहरमुखाकृतिः सुखी विद्यावान् राज्यकार्यकुशलो वाहनस्वामी च भवति। यदा मीनराश्यां गुरुर्भवेत्तदा जातकः स्वधर्मरतो नृपसचिवोऽश्वदिसुखसम्पन्नः सर्वजिच्च भवति।

सप्तमी दृष्टिः।

०३/०६ सप्तमभावे शुक्रस्य राशिगतफलविचारः।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातको नम्रस्वभावः पुत्रवान् स्त्रीसुखभाक् कफप्रकृतिर्वायुरोगी च भवति। यदा वृषभराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः सत्कुलोत्पन्नस्तोजस्वी नृपवत् कार्यकुशल उद्योगकुशलश्च भवति। यदा मिथुनराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः शूरो धनवान् सुभृत्यवान् दाम्भिकश्च भवति। यदा कर्कराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः सत्कर्मानुरागी बन्धुरहितः कुलटापतिश्च भवति। यदा सिंहराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातको दयालुर्दुर्जनसङ्गी बन्धुपरित्यक्तः पुत्रहीनः स्त्रीरहितश्च भवति। यदा कन्याराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः सेवाकार्यकुशलः शत्रुपीडितोऽल्पायुश्च भवति। यदा तुलाराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः सदानन्दी गुरुसेवारतो धनप्रियो बन्धुप्रियः पितृवत्सलः पुत्रसुखभाक् च भवति। यदा वृश्चिकराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः सेवककार्यरतः कामासक्तः प्रमादी रोगग्रस्तः कुलटापतिः स्त्रीपराजितश्च भवति। यदा धनूराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातको विप्रभक्तः स्त्रीवत्सलो गर्विष्ठो वायुरोगी कफप्रकृतिश्च भवति। यदा मकरराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकः पुष्टदेहो वैभवयुक्तः स्त्रीवत्सलः शठश्च भवति। यदा कुम्भराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातको दयालुः सुकलत्रवान् राज्याधिकारी च भवति। यदा मीनराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातको युद्धविद्याविशारदः शत्रुजिद् धनधान्यसम्पन्नो नृपवदश्चादिवाहनसुखसम्पन्नश्च भवति।

०३/०७ सप्तमभावे शनैश्चस्य राशिगतफलविचारः।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः शूद्रकुलोत्पन्नो नीचजनसङ्गी शठो बहुस्त्रीयुक्तश्च भवति। यदा वृषभराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः कुकर्मरतः प्रमादी कुस्त्रीसङ्गी च भवति। यदा मिथुनराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः स्वकार्यचतुरो मनस्वी कुष्ठरोगी कम्परोगी कुस्त्रीसङ्गी च भवति। यदा कर्कराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातको मनस्वी विदूषको युद्धप्रियः सुकलत्रयुक्तश्च भवति। यदा सिंहराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः सिंहतुल्योग्रस्वभावः स्त्रीपुत्रसुखहीनश्च भवति। यदा कन्याराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः कलाकुशलस्तस्करः स्त्रीपराजितः पुत्ररहितः कन्याजनकश्च भवति। यदा तुलाराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातको दयालुर्भृत्यसुखवन्न अश्वादिवाहनसुखसम्पन्नश्च च भवति। यदा वृश्चिकराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः कफरोगी वायुरोगपीडितः स्त्रीपुत्ररहितो बहुशत्रुपीडितश्च भवति। यदा धनूराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातको राज्यकार्यकुशलः पुत्रवांश्च भवति। यदा मकरराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातको युद्धविशारदो बुद्धिमान् धनवान् कुलश्रेष्ठः शत्रुजिच्च भवति। यदा कुम्भराश्यां शनैश्चरो

सप्तमी दृष्टिः।

भवेत्तदा जातको बुद्धिमान् धनिकः स्त्रीपुत्ररहितश्च भवति। यदा मीनराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातको दयालुर्वाहनस्वामी भृत्यसुखसुखसम्पन्नः पुत्रवान् स्त्रीसुखहीनश्च भवति।

०४/०१) जन्मकुण्डल्यां सप्तमेभावेऽन्यभावाधिपतीनां फलविचारः।

यदा सप्तमेभावे लग्नेशः शुभो भवेत्तदा जातकः सुस्वभावयुक्तः रूपशीलतेजस्विकलत्रवांश्च भवति। यदा सप्तमभावे लग्नेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽत्युग्रा भवति। यदा सप्तमभावे द्वितीयेशः शुभो भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे द्वितीयेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी वन्ध्या भवति। यदा सप्तमेभावे तृतीयेशः शुभग्रहो भवेत्तदा जातकः सुशीलसौभाग्यवतीप्रौढापतिर्भवति। यदा सप्तमेभावे तृतीयेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य जाया पितृगृहवासी भवति। यदा सप्तमेभावे चतुर्थेशः शुभो भवेत्तदा जातकस्य पत्नीश्चशुरौ पालयति। यदा सप्तमेभावे चतुर्थेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य पत्नीश्चशुरौ न पालयति। यदा सप्तमभावे चतुर्थेशो मङ्गलो वा शुक्रो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सुचरितावता कुलीना च भवति। यदा सप्तमभावे पञ्चमेशः शुभो भवेत्तदा जातकः सुपुत्रवान् सुकलत्रवांश्च भवति। यदा सप्तमभावे पञ्चमेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकः पुत्रचिन्तायुक्तो भवति। यदा सप्तमभावे षष्ठेशः शुभो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी नष्टगर्भा वन्ध्या वा भवति। यदा सप्तमभावे षष्ठेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य दुष्टा भार्याऽत्युग्रा द्वेषिणी च भवति। यदा सप्तमभावेऽष्टमेशः शुभो भवेत्तदा जातक उदररोगी दुर्जनसङ्गी च भवति। यदा सप्तमभावेऽष्टमेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातकः स्त्रीद्वेषी स्त्रीदोषेण वा मृत्युं प्राप्नोति। यदा सप्तमेभावे नवमेशः शुभो वा पापग्रहो वा भवेत्तदा जातकः सुभागायाः सत्यवादिन्या रूपवत्याः सुशीलाः पुण्यवत्या लक्ष्मीसम्पन्नायाः च स्त्रियः पतिर्भवति। यदा सप्तमभावे दशमेशः शुभो वा पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पुत्रवती सुरूपा पतिव्रता गुणवती च भवति। यदा सप्तमभावे एकादशेशः शुभो वा पापग्रहो वा भवेत्तदा जातकस्तेजस्वी शीलवान् दीर्घायुरेकस्त्रीपति उच्चपदस्थश्च भवति। यदा सप्तमभावे द्वादशेशः शुभग्रहो भवेत्तदा जातकः वेश्यासङ्गेन मृत्युं प्राप्नोति। यदा सप्तमभावे द्वादशेशः पापग्रहो भवेत्तदा जातको दुष्कर्मरतः परुषवाक् स्त्रीदोषेण च मृत्युं प्राप्नोति।

०५/०१ जन्मकुण्डल्यां भावानुसारेणसप्तमेशस्य फलविचारः।

यदा सप्तमेशः प्रथमभावे भवेत्तदा जातको रूपवान् स्वपत्नीरत ईषत् परस्त्रीमोहरतश्च भवति। यदा सप्तमेशो द्वितीयभावे भवेत्तदा जातकः दुष्टभार्यापतिः स्त्रीधनेनसुखी अल्पस्त्रीसङ्गी कुलटापतिश्च भवति।

सप्तमी दृष्टिः ।

यदा सप्तमेशः शुभग्रहस्तृतीयभावे भवेत्तदा जातको दृढमनाः परिवारवत्सलो दुःखी च भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहस्तृतीयभावे भवेत्तदा जातकस्य पत्नीदुश्चरिता भवति । यदा सप्तमेशश्चतुर्थभावे भवेत्तदा जातकश्चञ्चलः पितृद्वेषी च भवति । यदा सप्तमेशः पञ्चमेभावे भवेत्तदा जातकः सुभाग्यवान् पुत्रवान् पराक्रमी दुर्बुद्धिश्च भवति । तस्य च पुत्रो मातृपालको भवति । यदा सप्तमेशः शुभग्रहः षष्ठभावे भवेत्तदा जातकः स्त्रीक्लेशितो भार्या व्याधिसन्तप्तश्च भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहः षष्ठभावे भवेत्तदा जातकः स्त्रीसेवनेन मृत्युं प्राप्नोति क्षयरोगी वा भवति । यदा सप्तमेशः सप्तमभावे भवेत्तदा जातकः दीर्घायुः सुस्वभावस्तेजस्वी च भवति । यदा सप्तमेशः शुभग्रहोऽष्टमभावे भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहोऽष्टमभावे भवेत्तदा जातको गणिकारतः विवाहीनः चिन्तितमना दुःखी च भवति । यदा सप्तमेशो नवमेभावे भवेत्तदा जातकस्तेजस्वी सुस्वभावः सुकलत्रवांश्च भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहो नवमभावे भवेत्तदा जातकः कुरूपो नपुंसकश्च भवति । यदा सप्तमेशो दशमेभावे भवेत्तदा जातको नृपेण न्यायधीशेन दण्डितः कामी कपटचित्तः दुःखी शत्रुपराजितश्च भवति । यदा सप्तमेशः शुभग्रहो एकादशभावे भवेत्तदा जातकस्य रूपवती शीलवती पतिव्रता च भवति । यदा सप्तमेशः शुभग्रहो द्वादशभावे भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहो द्वादशभावे भवेत्तदा जातको गृहबन्धुरतस्तस्य च भार्या दुष्टा चञ्चला च भवति ।

०६/०१ सप्तमभावस्योपरि सूर्यादिग्रहाणां पूर्णदृष्टिफलविचारः ।

यदा सप्तमभावस्योपरि सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा ^२ जातको नपुंसकः स्त्रीनाशकः शत्रुपीडितश्च भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मनोहरा गुणयुक्ता चतुरा गजगामिनी च भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीनाशकः स्त्रीपीडितो वा भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि बुधस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको दीर्घायुर्दृढदेहः कलाज्ञः स्त्रीसुखयुक्तो धनिको धान्यसम्पन्नश्च भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातको धनवान् यशस्वी प्रतिष्ठासम्पन्नः पुत्रवान् सुकलत्रवांश्च भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीपुत्रयुक्तो भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको ज्वरातिसारपाण्डुरोगैः पीडितः स्त्रीविहीनः स्त्रीनाशकरः तस्य च मृत्युतुल्यपीडां प्राप्नोति । यदा सप्तमभावस्योपरि राहुग्रहस्य दृष्टिः ^३ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी राहुदशायां म्रियते ।

^२ मङ्गलगुरुशनैश्चराणां विशेषदृष्टि विषयार्थं परिशिष्टम्-०३ द्रष्टव्यम् ।

^३ विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

०७/०१ सप्तमभावस्थितग्रहस्योपर्यन्यग्रहाणां दृष्टिफलविचारः।

०७/०१ कलत्रम्।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां सूर्यस्योपरि चतुर्थभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातक उत्तमस्त्रिसुखभाक् स्त्रिप्रियश्च भवति । यदा सप्तमभावे मिथुनराश्यां कन्याराश्यां वा सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीकारणाद् गर्विष्ठो भवति। यदा सप्तमभावे मिथुनराश्यां सूर्यस्योपरि चतुर्थभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे कन्याराश्यां सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे सिंहराश्यां सूर्यस्योपरि चतुर्थभावे स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे मकरराश्यां कुम्भराश्यां वा सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको बहुस्त्रीसाहाय्येन स्वस्त्रीसाहाय्येन वा धनिको भवति। यदा सप्तमभावे मेषराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी शान्तचित्ता सुशीला मनोहरा च भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां चन्द्रस्योपरि तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः रूपवद्भार्यो भवति। यदा सप्तमभावे कुम्भराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे मीनराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य बुधस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः प्रमदाप्रियो भवति। यदा सप्तमभावे मीनराश्यां चन्द्रस्योपर्यष्टमभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे वृश्चिकराश्यां बुधस्यारि प्रथमभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रयुक्तो भवति। यदा सप्तमभावे मेषराश्यां बुधस्योपर्यैकादशभावे प्रथमभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीसुखयुक्तो भवति।

यदा सप्तमभावे मिथुनराश्यां गुरोरुपरि प्रथमभावे स्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातक सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे कन्याराश्यां गुरोरुपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे मिथुनराश्यां गुरोरुपरि चतुर्थभावे प्रथमभावे वा स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीसुखभाक् भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां गुरोरुपरि प्रथमभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्तरुणी भार्यो भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां गुरोरुपरि

सप्तमी दृष्टिः ।

प्रथमभावे तृतीयभावे वा स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको बहुपत्नीको भवति । यदा सप्तमभावे वृश्चिकराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे मेषराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे तृतीयभावे चतुर्थभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां शुक्रस्योपर्येकादशभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे सिंहराश्यां शुक्रस्योपरि तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातको बहुस्त्रीसङ्गी सुखी च भवति । यदा सप्तमभावे मीनराश्यां शुक्रस्योपर्येकादशभावे तृतीयभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातको बहुस्त्रीसङ्गी भवति । यदा सप्तमभावे धनूराश्यां शुक्रस्योपर्येकादशभावे तृतीयभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे मकरराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे मकरराश्यां शुक्रस्योपर्येकादशभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे मकरराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे कुम्भराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातक उत्तमकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे चतुर्थभावे वा स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः प्रमदासङ्गेन धनवान् भवति । यदा तुलाराश्यां शुक्रस्योपरि दशमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीप्रियः परदाररतो वा भवति । यदा कर्कराश्यां शनैश्चरस्योपरि तृतीयभावे वैकादशभावे वा स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे सिंहराश्यां मङ्गलस्योपरि चतुर्थभावे स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको विवाहोत्तरं स्त्रीसाहाय्येन धनिको भवति । यदा शुक्रः शुभग्रहणे सह सप्तमभावस्योपरि दृष्टिं करोति तदा जातको बहुपुत्रवान् शुद्धमतिर्व्यवसायेन च धनिको भवति ।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां सूर्यस्योपरि द्वादशभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकोऽल्पदाम्पत्यसुखवान् भवति । यदा सप्तमभावे मेषराश्यां सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको मध्यमदाम्पत्यसुखवान् भवति । अस्मिन्योगे शुभग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा स्त्रीजातकस्य पति र्भीरुः कापुरुषश्च भवति । यदा सप्तमभावे मेषराश्यां सूर्यस्योपरि दशमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य भार्या जडबुद्धिर्भवति । प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा

सप्तमी दृष्टिः।

जातकःस्त्रीक्लेशितस्तथा पञ्चमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको मध्यमदाम्पत्यसुखवान् प्राप्नोति। यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां तुलाराश्यां वा सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको वृद्धभार्यो भवति। यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां तुलाराश्यां वा सूर्यस्योपरि पञ्चमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी रुग्णा पीडिता दुःखिता वृद्धा च भवति। जातकस्य विवाहोऽतिविलम्बेन भवति अथवा जातको नीचस्त्रीसङ्गेनदूषितो भवति।

यदा सप्तमभावे मिथुनराश्यां चन्द्रस्योपरि पञ्चमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनः स्त्रीक्लेशीतो दुःखी वा भवति। यदा सप्तमभावे सिंहराश्यां चन्द्रस्योपरि दशमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीरहीनो भवति। यदा सप्तमभावे कन्याराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे पञ्चमभावे दशमभावे वा स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीसुखहीनो भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीदुःखेनोद्विग्नमना भवति। यदा सप्तमभावे मीनराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीचिन्हयुक्तोऽथवा स्त्रीहीनो भवति। यदा सप्तमभावे धनूराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां बुधस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीसङ्गेन नष्टधनो भवति। यदा सप्तमभावे धनूराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेदथवा सप्तमभावे मीनराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य गुरोर्दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो स्त्रीविषयकचिन्तायुक्तो वा भवति।

यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां बुधस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीकारणात् दुःखी भवति। यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां बुधस्योपरि दशमभावे प्रथमभावे वा स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीदुःखेन सन्तप्तमना भवति। यदा सप्तमभावे मेषराश्यां गुरोरुपरि दशमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां गुरोरुपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेदथवा तुलाराश्यां गुरोरुपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां गुरोरुपरि प्रथमभावे स्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो स्त्रीदुःखेन दुःखी वा भवति। यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुलटापतिः कामिनीसङ्गेन च नष्टधनो भवति। यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां शुक्रस्योपरि द्वादशभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः

सप्तमी दृष्टिः ।

कामिनीसङ्गेन च गृहादिहीनो नष्टधनश्च भवति । यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां शुक्रस्योपरि दशमभावे द्वादशभावे वा स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे पञ्चमभावे वा स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुकलत्रपीडितो भवति । यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां शुक्रस्योपरि द्वादशभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीविषयकचिन्तायुक्तो भवति । यदा सप्तमभावे कुम्भराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीसम्बन्धित दुःखेन दुःखी स्त्रीद्वेषी च भवति । यदा सप्तमभावे कुम्भराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीद्वेषी भवति ।

०७/०२ प्रीतिर्व्यभिचारीयोगः ।

यदा सप्तमभावे मकरराश्यां मङ्गलस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको विषयासक्तो युवतीप्रियश्च भवति । यदा सप्तमभावे वृश्चिकराश्यां शुक्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कामातुरो भवति । यदा सप्तमभावे मकरराश्यां बुधस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कामी भवति ।

यदा सप्तमभावस्योपरि राहुग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको व्यभिचारी स्ववाक्यसाधकश्च भवति । यदा सप्तमभावे मङ्गलस्य शनैश्चरस्य वा राश्यामुपरि शनैश्चरमङ्गलाभ्यां दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्तत्पत्नी चोभौ व्यभिचारिणौ भवतः । यदा सप्तमभावे सिंहराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य बुधस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीवशगतो भवति । यदा सप्तमभावे कन्याराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे द्वादशभावे वा स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीवशगो भवति । यदा सप्तमभावे कन्याराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीवशगो भवति । यदा सप्तमस्थाने कुम्भराश्यां चन्द्रस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुस्त्रीसङ्गी भवति । यदा सप्तमभावे मीनराश्यां चन्द्रस्योपरि द्वादशभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुलटास्त्रीसङ्गी भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको गणिकागामी भवति । यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां सूर्यस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य चन्द्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः वेश्यारसिको भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां सूर्यस्योपरि प्रथमभावे पञ्चमभावे वा स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको नीचस्त्रीसङ्गी भवति । यदा सप्तमभावे मकरराश्यां कुम्भराश्यां वा

सप्तमी दृष्टिः ।

[illegible]

सप्तमी दृष्टिः ।

यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां शनैश्चरस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीविषयकचिन्तायुक्तोऽविवाहितो वा भवति। यदा सप्तमभावे कर्कराश्यां शनैश्चरस्योपरि द्वादशभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः कुलटापतिर्भवति। यदा सप्तमभावे सिंहराश्यां शनैश्चरस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीविषयकचिन्तायुक्तो भवति। यदा सप्तमभावे मकरराश्यां शनैश्चरस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको विरूपदारो भवति। यदा सप्तमभावे कुम्भराश्यां शनैश्चरस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको विरूपदारो भवति। यदा सप्तमभावे मकरराश्यां शनैश्चरस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिरथवा चतुर्थभावे स्थितस्य शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको परस्त्रीगामी भवति। यदा सप्तमभावे कुम्भराश्यां शनैश्चरस्योपरि चतुर्थभावे स्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीलोलुपो भवति।

०८/०१ सप्तमभावे सूर्यादिग्रहाणां विशिष्टफलविचारः ।

०८/०२ सप्तमभावे सूर्यस्य विशिष्टफलविचारः ।

यदा सूर्यः स्वोच्चराश्यां^४ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी कलहप्रिया भवति। यदा सूर्यः स्वोच्चनवांशे^५ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी परकर्यरता भवति। यदा सूर्यो होरादिषड्वर्गेषु शुभो^६ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दरिद्रा भवति। यदा सूर्यो मूलत्रिकोणराश्यां^७ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी भीरुर्भवति। यदा सूर्यो मित्रग्रहस्य राश्यां^८ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी निर्दया भवति। यदा सूर्यो मित्रग्रहस्य नवमांशे^९ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी निर्धना भवति। यदा सूर्यो वर्गोत्तमावस्थायां शुभो^{१०} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी कामिनी कामक्रियायां निपुणा भवति। यदा सूर्यः शत्रुग्रहस्य राश्यां^{११} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यसनप्रिया भवति। यदा सूर्यः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{१२} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी हीनकर्मरता भवति। यदा सूर्यो होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य

^४ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^५ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^६ यदा होरादिषड्वर्गेषु सूर्य उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते।

^७ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^८ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^९ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१०} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{११} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१२} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

राश्यां^{१३} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दुश्चरिता भवति । यदा सूर्यो नीचराश्यां^{१४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दुश्चरिता भवति । यदा सूर्यो नीचनवांशे^{१५} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी रुग्णा भवति ।

०८/०३ सप्तमभावे चन्द्रस्य विशिष्टफलविचारः ।

यदा चन्द्रः स्वोच्चराश्यां^{१६} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मनोहारिणी सुभगा च भवति । यदा चन्द्रः स्वोच्चनवांशे^{१७} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी देवब्राह्मणसेवारता भवति । यदा चन्द्रो होरादिषड्वर्गेषु शुभो^{१८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी रूपवती भवति । यदा चन्द्रो मूलत्रिकोणराश्यां^{१९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी नैककार्येषुकुशला भवति । यदा चन्द्रो मित्रग्रहस्य राश्यां^{२०} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मधुरभाषिणी भवति । यदा चन्द्रो मित्रग्रहस्य नवांशे^{२१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी विनीता भवति । यदा चन्द्रो वर्गोत्तमवस्थायां शुभो^{२२} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी बहुकर्म व्यापृता भवति । यदा चन्द्रः शत्रुग्रहस्य राश्यां^{२३} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पतिविरुद्धाचरणरता भवति । यदा चन्द्रः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{२४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी निष्प्रभावा भवति । यदा चन्द्रो होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य राश्यां^{२५} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पतिविरुद्धाचरणरता भवति । यदा चन्द्रो नीचराश्यां^{२६} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी रुग्णा भवति । यदा चन्द्रो नीचनवांशे^{२७} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी चर्मरोगपीडिता भवति ।

^{१३} यदा षड्वर्गेषु सूर्यः शनैश्चरक्षेत्रीयो भवेत्तदा स पापसंज्ञकः कथ्यते ।

^{१४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१५} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१६} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१७} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१८} यदा होरादिषड्वर्गेषु चन्द्र उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते ।

^{१९} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२०} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२१} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२२} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२३} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२५} यदा षड्वर्गेषु चन्द्रो मङ्गलशनैश्चरक्षेत्रीयो भवेत्तदा स पापग्रहः कथ्यते ।

^{२६} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{२७} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

०८/०४ सप्तमभावे मङ्गलस्य विशिष्टफलविचारः ।

यदा मङ्गलः स्वोच्चराश्यां^{३८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धनरूपहीना भवति । यदा मङ्गलः स्वोच्चनवांशे^{३९} भवेत्तदा जातकस्य भार्या ऽकालवृद्धा दृश्यते । यदा मङ्गलो होरादिषड्वर्गेषु शुभो^{३०} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी प्रख्याता प्रभावशीला भवति । यदा मङ्गलो मूलत्रिकोणराश्यां^{३१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी परपुरुषगामिनी भवति । यदा मङ्गलो मित्रग्रहस्य राश्यां^{३२} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी लघुनेत्रा भवति । यदा मङ्गलो मित्रग्रहस्य नवांशे^{३३} भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽल्पकेशा लघुनेत्रा च भवति । यदा मङ्गलो वर्गोत्तमावस्थायां शुभो^{३४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी प्रभावहीना भवति । यदा मङ्गलः शत्रुग्रहस्य राश्यां^{३५} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी कठोरस्वभावा भवति । यदा मङ्गलः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{३६} भवेत्तदा जातको बन्धुहीनो पत्नीहीनश्च भवति । यदा मङ्गलो होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य राश्यां^{३७} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी समाजात् बहिष्कृता स्वकीयपरिवारात् च बहिष्कृता भवति । यदा मङ्गलः स्वनीचराश्यां^{३८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी उग्रस्वभावा प्रगल्भा च भवति । यदा मङ्गलः स्वनीचनवांशे^{३९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी शत्रुस्वभावा शत्रुयुक्ता वा भवति ।

०८/०५ सप्तमभावे बुधस्य विशिष्टफलविचारः ।

यदा बुधः स्वोच्चराश्यां^{४०} भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽत्यन्तरूपवती विलक्षणा प्रभावशालिनी च भवति । यदा बुधः स्वोच्चनवांशे^{४१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी भोगदायिनी सुखप्रदायिनी च भवति । यदा

^{३८} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३९} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३०} यदा होरादिषड्वर्गेषु मङ्गल उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते ।

^{३१} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३२} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३३} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३५} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३६} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३७} यदा षड्वर्गेषु मङ्गलः शनैश्चरक्षेत्रीयो भवेत्तदा स पापसंज्ञकः कथ्यते ।

^{३८} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{३९} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४०} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

बुधः षड्वर्गेषु शुभो^{४२} भवेत्तदा जातकस्य भार्या अत्यन्तशृङ्गारप्रिया भवति । यदा बुधो मित्रग्रहस्य राश्यां^{४३} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी बहुपुत्रपौत्रवती भवति । यदा बुधो मित्रग्रहस्य नवांशे^{४४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी गृहे महर्घपदार्थानां सङ्ग्रहं करोति । यदा बुधो वर्गोत्तमावस्थायां शुभो^{४५} भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽत्यन्तप्रभावशालिनी तेजस्विनी च भवति । यदा बुधः शत्रुग्रहस्य राश्यां^{४६} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धनहीना भवति । यदा बुधः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{४७} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धनधान्यविहीना भवति । यदा बुधो होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य राश्यां^{४८} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी सद्गुणहीना भवति । यदा बुधः स्वनीचराश्यां^{४९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी परपुरुषमोहबद्धा भवति । यदा बुधो मूलत्रिकोणराश्यां^{५०} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी समाजे लोकप्रिया भवति ।

०८/०६ सप्तमभावे गुरो विशिष्ट फलविचारः ।

यदा गुरुः स्वोच्चराश्यां^{५१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मनोहारासौहार्दमयी भवति । यदा गुरुः स्वोच्चनवांशे^{५२} स्थितो भवेत्तदा जातको विवाहानन्तरं पत्नीसुखमधिकं प्राप्नोति । यदा गुरुहोरादिषड्वर्गेषु^{५३} शुभो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी उच्चकुलोत्पन्ना भवति । यदा गुरुमूलत्रिकोणराश्यां^{५४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी गुणहीना भवति । यदा गुरुः स्वमित्रग्रहस्य राश्यां^{५५}

^{४१} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४२} यदा होरादिषड्वर्गेषु बुध उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते ।

^{४३} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४५} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४६} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४७} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{४८} यदा षड्वर्गेषु बुधो मङ्गलशनैश्चरक्षत्रीयो भवेत्तदा स पापग्रहः कथ्यते ।

^{४९} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५०} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५१} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५२} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५३} यदा होरादिषड्वर्गेषु गुरु उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते ।

^{५४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५५} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सज्जनप्रिया सत्सङ्गिनी च भवति। यदा गुरुः स्वमित्रग्रहस्य नवांशे^{५६} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी माणिक्यादिमहार्घरत्नैर्धनिको भवति। यदा गुरुर्वर्गोत्तमावस्थायां शुभो^{५७} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी शुद्धचरिता दोषरहिता सद्गुणा च भवति। यदा गुरुः शत्रुग्रहस्य राश्यां^{५८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी चञ्चला भवति। यदा गुरुः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{५९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी परुषवचना कटुवचना भवति। यदा गुरुर्होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य राश्यां^{६०} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पिशुनस्वभावा भवति। यदा गुरुः स्वनीचराश्यां^{६१} स्थितो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी नीचकुलोत्पन्ना कलुषिता वा भवति। यदा गुरुः स्वनीचनवमांशे^{६२} भवेत्तदा जातकस्य भार्या गर्विष्ठा भवति।

१२) सप्तमभावे शुक्रस्य विशिष्टफलविचारः ।

यदा शुक्रः स्वोच्चराश्यां^{६३} भवेत्तदा जातकस्य भार्यानैकमित्रा भवति। यदा शुक्रः स्वोच्चनवांशे^{६४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सज्जनानुरक्ता भवति। यदा शुक्रः होरादिषड्वर्गेषु शुभो^{६५} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पतिव्रता भवति। यदा शुक्रो मूलत्रिकोणराश्यां^{६६} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी सुशीला शान्तस्वभावा सरला च भवति। यदा शुक्रो मित्रग्रहस्य राश्यां^{६७} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी मनोहरा सौभाग्यवती वत्सला च भवति। यदा शुक्रो मित्रग्रहस्य नवांशे^{६८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सद्गुणसम्पन्ना भवति। यदा शुक्रो वर्गोत्तमावस्थायां शुभो^{६९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी लोकप्रख्याता भवति। यदा शुक्रो नीचग्रहस्य राश्यां^{७०}

^{५६} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५७} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५८} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{५९} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६०} यदा षड्वर्गेषु गुरुः शनैश्चरक्षेत्रीयो भवेत्तदा स पापग्रहः कथ्यते ।

^{६१} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६२} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६३} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६५} यदा होरादिषड्वर्गेषु शुक्र उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते।

^{६६} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६७} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६८} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{६९} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७०} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

भवेत्तदा जातकस्य पत्नी प्रसन्नवदना भवति । यदा शुक्रः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{७१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी कपटस्वभावा दुष्टा निर्णयदुर्बला च भवति । यदा शुक्रः होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य राश्यां^{७२} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी निर्दया भवति । यदा शुक्रो नीचराश्यां^{७३} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी प्रसन्नमुखा भवति । यदा शुक्रो नीचनवांशे^{७४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मनोहरनेत्रवता सुन्दरदेहा च भवति ।

०८/०७ सप्तमभावे शनैश्चरस्य विशिष्टफलविचारः ।

यदा शनैश्चरः स्वोच्चराश्यां^{७५} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी स्थूलदेहा भवति । यदा शनैश्चरः स्वोच्चनवमांशे^{७६} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी कृष्णवर्णा भवति । यदा शनैश्चरः होरादिषड्वर्गेषु शुभो^{७७} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी बहुदुःखभागिनी भवति । यदा शनैश्चरो मूलमित्रकोणराश्यां^{७८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धनहीना च भवति । यदा शनैश्चरो मित्रग्रहस्य राश्यां^{७९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी उग्रस्वभावा भवति । यदा शनैश्चरो मित्रग्रहस्य नवांशे^{८०} स्थितो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी गुणहीना भवति । यदा शनैश्चरो वर्गोत्तमावस्थायां शुभो^{८१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दुष्टस्वभावा भवति । यदा शनैश्चरः शत्रुग्रहस्य राश्यां^{८२} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी बहुपापरता भवति । यदा शनैश्चरः शत्रुग्रहस्य नवांशे^{८३} भवेत्तदा जातकस्यपत्नी पतित्यक्ता लोकनिन्दिता वा भवति । यदा शनैश्चरः होरादिषड्वर्गेषु पापग्रहस्य राश्यां^{८४}

^{७१} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७२} यदा षड्वर्गेषु शुक्रः मङ्गलक्षेत्रीयो भवेत्तदा स पापग्रहः कथ्यते ।

^{७३} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७४} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७५} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७६} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७७} यदा होरादिषड्वर्गेषु शनैश्चर उच्चराश्यां स्वराश्यां मूलमित्रकोणराश्यामधिमित्रराश्यां मित्रराश्यां वा भवेत्तदा स शुभो मन्यते ।

^{७८} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{७९} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{८०} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{८१} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{८२} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{८३} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{८४} यदा षड्वर्गेषु शनैश्चरः सूर्यमङ्गलक्षेत्रीयो भवेत्तदा स पापग्रहः कथ्यते ।

सप्तमी दृष्टिः ।

भवेत्तदा जातकस्य पत्नी परपुरुषरता भवति । यदा शनैश्चरो नीचराश्यां^५ भवेत्तदा जातकस्यपत्नी विकरालदेहा भवति । यदा शनैश्चरो नीचनवांशे^६ भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धर्महीना भवति ।

०९/०१ विवाहोद्गाहौ ।

विवाहसम्बन्धितकालस्यपौर्वापर्यत्वेन ज्योतिर्ग्रंथेषु विविधः सन्दर्भः प्राप्यन्तेतेऽधुना प्रदीयन्ते एतेषां गणनेन विवाहकालः कदा सम्पस्यते तद्वगम्यते । वस्तुतः विवाहकालस्यारम्भः फलदीपिकायामेवं कथितो यत् यदा गोचरावस्थायां सप्तमेशः लग्नशस्य राशिस्थानात् नवांशराशिस्थानात् वा त्रिकोणे (पंचमेनवमेवा) समागतो भवेत्तत्कालादूर्ध्वं जातकस्य विवाहसमयो निर्धार्यते तत्रैवमपि स्पष्टं लिखितं यत् यदा यः कोऽपि ग्रहः सप्तमेभावे भवेत् यो वा ग्रहः सप्तमभावं पश्येत् सप्तमेशस्य वा दशायां सम्पतेभावे गोचरावस्थायां लग्नेशः समागतो भवेत्तदाऽपि जातकस्य विवाहो भवति । जातकपारिजाते च कथितं यद् सप्तमेशस्य शुक्रस्य वा राश्यां गोचरावस्थायां गुरुचन्द्रौ भवेतां तदा जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमेशस्य शुक्रस्य वा राशिस्थानात् गोचरावस्थायां केन्द्रे गुरुः समागतो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमेशो यस्यां राश्यां नवांशराश्यां वा भवेत्तस्याः राशेः नवांशराशिस्थानात् वा त्रिकोणे शुक्रो गोचरावस्थायां समागतो भवेत्तदाऽपि जातकस्य विवाहो भवति ।

(अ) समयपूर्वविवाहस्यसिद्धान्ताः ।

यदा सप्तमेशेन सह लग्नेशो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां^७ भवति । यदा सप्तमेशाद् द्वितीये द्वादशस्थाने वा लग्नेशो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा सप्तमभावाद् द्वितीयभावे द्वादशभावे वा शुभग्रहो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा सप्तमेशः पारावतादि वैशेषिकांशावस्थानां^८ कस्यामपि बली भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा सप्तमेशो द्वितीयभावे भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा सप्तमेशः शुभग्रहस्य राश्यां शुक्रश्च स्वराश्यां स्वोच्चराश्यां वा भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा द्वितीयभावे शुक्रः सप्तमेशश्चैकादशभावे भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा

^५ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^६ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^७ सम्प्रति विवाहस्य वयोनिर्धारणं देश जाति वर्णव्यवस्थाधारेण निश्चितं भवति ।

^८ विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

द्वितीयभावे शुक्रः द्वितीयेशेन सह मङ्गलो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां^{८९} भवति । यदा सप्तमभावे सूर्यः सप्तमेशःशुक्रेण सह भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा सप्तमभावकारकः शुक्रः केन्द्रे लग्नेशःशनैश्चरस्य दृष्टि मकरराश्यां कम्भराश्यां वा भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति । यदा लग्नात् केन्द्रभावे शुक्रः शुक्रात्सप्तमभावे शनैश्चरो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति ।

सप्तभावादन्यत्र

यदा द्वितीयेशो लाभभावे लग्नेशश्च दशमेभावे भवेत् तदा जातकस्य विवाहः बाल्यावस्थायां भवति । यदा द्वितीयभावे शुक्रो द्वितीयेशोमङ्गलेन सह भवेत्तदा जातकस्य विवाहो युवावस्थायां भवति ।

(आ)समयपञ्चात्विवाहस्य सिद्धान्ताः ।

यदा सप्तमेशो द्वादशभावे लग्नेशराशिः सप्तमभावस्य नवांशराश्यां भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा सप्तमेभावेऽष्टमभावस्य नवांशराशिर्लग्नभावस्य च नवांशराश्यां शुक्रो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा पञ्चमभावे शुक्रः शुक्राद् द्वादशेभावे राहुर्भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा सप्तमेशः सप्तमभावकारकःशुक्रो वा षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा पापग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि शुक्रस्योपरि वा नीचराशिगत शुक्रराशिगत शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति (परि.०१,क्र.५०) । यदा सप्तमभावे शुभग्रहेण सह पापग्रहस्य युतिर्दृष्टिर्वा भवेत्तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति । यदा सप्तमभावकारकशुक्रसप्तमशौ पापग्रहेण दृष्टौ भवेतां तदा जातकस्य विवाहो विलम्बेन भवति (परि.०१,क्र.८५) ।

(इ)विवाहकालः ।

यदा सप्तमेशलग्नेशयोः स्पष्टराश्यादिमाने गोचरवशाद् गुरुरागतो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमेशचन्द्रयोः स्पष्टराश्यादि माने गोचरभ्रमणवशाद्गुरुरागतो भवेत्तदा जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमेशाधिपतिस्तथा सप्तमेशस्य नवांशाधिपतिर्द्वयोर्मध्ये यो ग्रहो बलवान् भवेत्तथा चन्द्रशुक्रयोर्मध्ये

^{८९} दारपसन्निहितेऽङ्गपे बाल्ये विवाहः ।। लग्नाद्वाऽसूतसमीपे शुभे बाल्ये विवाहः ।। दारपे पारावतादौ सबले वा धने तादृशे बाल्ये विवाहः ।। जातकत्वे० पृ. २९७/१२४तः१२६ ।।

सप्तमी दृष्टिः ।

यो ग्रहो बलवान् भवेत्तस्य ग्रहस्य दशाऽन्तदशायां सप्तमेशस्य राशिस्थानात् सप्तमेशस्य नवांशराशिस्थानाद्वा त्रिकोणे गोचरभ्रमणवशाद्गुरुरागतो भवेत्तदा जातकस्योद्वाहो भवति ।

(ई)दूरदेशेविवाहयोगः ।

यदा सप्तमेशः सप्तमभावकारकशुक्रो वा पापग्रहेण सह त्रिकोणे^{१०} भवेत्तदा जातकस्य विवाहो दूरदेशे भवति ।

(उ)विवाहदिशा ।

शुक्रात् सप्तमभावस्याधिपतिर्यस्यां राश्यां भवेत्तदा तस्य ग्रहस्य सूचितदिशायां जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमभावस्थग्रहस्य दिशानुसारेण^{११} जातकस्य विवाहो भवति । यस्यां राश्यां शुक्रो भवेत्तस्या राशेर्दिशायां^{१२} जातकस्य विवाहो भवति । सप्तमभावकारकः शुक्रो नवमांशे यस्यां राश्यां भवेत्तस्या राशेः सूचितदिशायां जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमेभावे स्थितराश्यनुसारेण सूचितदिशायां^{१३} जातकस्य विवाहो भवति । यदा सप्तमभावात् सप्तमेशस्य दिशायां^{१४} जातकस्य विवाहो भवति । यदा शुक्रात् सप्तमेशस्य दिशायां^{१५} जातकस्य विवाहो भवति । सप्तमभावस्योपरि यस्य शुभग्रहस्यदृष्टिर्भवेत्तदा तस्य ग्रहस्य दिशानुसारेण जातकस्य विवाहो भवति ।

०९/०२ कलत्रम् ।

कुटुम्बसुतभावयोः विश्लेषणं कृत्वा सप्तमभावस्य विचारोऽत्र प्रस्थाप्यते सप्तमभावो नारीविषयकः । अत एव पुरुषजातकस्यार्धाङ्गिनीरूपेण स्वयं स्त्री जातकस्य विषयकमध्ययनमत्र प्रस्तूयते । तत्र 'स्त्री प्राथम्यमर्हति' इति न्यायेन स्त्रीजातकविषयकं वर्णनमत्र प्रस्तूयते ।

^{१०} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०४ द्रष्टव्यम् ।

^{११} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१२} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१३} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१४} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१५} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

(अ)पितृगृहे सुखी

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः बुधक्षेत्रे चन्द्रशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तदा सा नारी पितृगृहे सदैव सुखमधिगच्छति प्रकृत्या च चञ्चला जायते ।

कलाज्ञासुन्दरनारीयोगः – यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेभावे बुधशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तदा सा नारी गुणवती कलाप्रिया सुन्दरी च भवति ।

(आ)पतिसौभाग्ययोगः

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमे भावे उच्चराश्यां^{९६} पापग्रहः^{९७} भवेत्तदा सा सर्वसौभाग्यफलं चिरं लभते ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे मङ्गलः स्वराश्यां (वृश्चिकराश्यां मेषराश्यां वा) स्वनवमांशे (मेषे वृश्चिके वा) च स्थितो भवेत्तदा तस्या नार्यः पतिर्धनिको भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे मङ्गलः स्वराश्यां स्वनवमांशे वर्गोत्तमावस्थायां^{९८} भवेत्तदा तस्या पतिः स्त्रीवल्लभो भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे स्वनवमांशरहितो बलवांश्चन्द्रो वृषभराश्यां भवेत्तदा सा पतिपरायणा भवति । यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे परिवेषोपग्रहो^{९९} भवेत्तदा सा वन्ध्याऽपि सती भवति । यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे केतुरुपग्रहो^{१००} भवेत्तदा सा वन्ध्याऽपि सती भवति । यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शनैश्चरस्य मङ्गलस्य राशेर्वा चन्द्रशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तत्र च पापग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा सा नारी वन्ध्या भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावः स्वराश्यामेव नवमांशे उदितोभवेत्तदा तस्याः पतिर्गुणवान् जितेन्द्रियश्च^{१०१} भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे चन्द्रः स्वराशेर्नवमांशे भवेत्तदा तस्याः पतिर्मृदुः कामी च भवति । यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे सूर्यः स्वराश्यां नवमांशे च भवेत्तदा तस्याः पतिः रतीप्रियो^{१०२} रतिकार्ये कुशलश्च भवति ।

^{९६} विशेषार्थं परिशिष्टम् – ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{९७} विशेषार्थं परिशिष्टम् – ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{९८} यदा मङ्गलो जन्मकुण्डल्यां नवमांश कुण्डल्यां च मेषराश्यां वृश्चिकराश्यां वा भवेत् ।

^{९९} विशेषार्थं परिशिष्टम् – ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१००} विशेषार्थं परिशिष्टम् – ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१०१} यस्य सर्वाङ्गी इन्द्रियाणी वंशगच्छन्ति स जितेन्द्रिय इति उच्यते ।

सप्तमी दृष्टिः ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियो द्वितीयभावे शुभग्रहोऽष्टमभावे च पापग्रहो भवेत्तदा सा नारी भर्तुः पूर्वं म्रियते तल्लौकिकभाषायां सौभाग्यवतीनार्याः लक्षणं वर्तते ।

यस्या कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे बुधः स्वराश्यां स्वनवांशे स्थितो भवेत्तदा तस्याः नार्या भर्ता विद्वान् धनवान् च भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे चरराशिर्भवेत्तथा सप्तमेशोऽपि चरनवांशे भवेत्तदा तस्यानार्याः पतिर्विदेशगामी भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे स्थिरराशिस्तथा सप्तमेशोऽपि स्थिरनवांशे भवेत्तदा तस्याः भार्यायाः पतिः स्वदेशेव वसति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे द्विस्वभावराशिस्तथा सप्तमेशो द्विस्वभावराशिर्नवांशे भवेत्तदा तस्या भर्ता देशे विदेशे च विचरणशीलो भवति ।

यदा कस्याश्चित् नार्याः सप्तमात् सप्तमस्थानं चन्द्रश्च पुरुषराश्यां पुरुषनवांशे च पापग्रहेण युतोदृष्टो वा भवेतां तदा सा नारी पुरुषस्वभावयुक्ता भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शनैश्चरः स्वनवांशे स्वराश्यां च भवेत्तदा तस्या भर्ता वृद्धो^{१०२} मूर्खो वा भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे नीचग्रहस्यास्तङ्गतग्रहस्य वा नवांशराशिर्भवेत्तदा सा दुष्टा भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावाद् द्वितीयभावेऽष्टमभावे वा स्वराशिविहाय पापग्रहो भवेदथवा सप्तमभावाद् द्वितीयभावस्योपर्यष्टमभावस्योपरि वा स्वस्वामिरहितपापग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातका विवाहरहिता विवाहानन्तरं पतिदुःखेन दुःखिता पतिसुखरहिता वा भवति । यदा सप्तमभावसप्तम-भावकारकशुक्रौ शनैश्चरेण दृष्टो भवेत्तदा सा विवाहहीना भवति (परि. ०१, क्र. ७६) ।

यदा सप्तमभावे कोऽपिग्रहो न भवेत्तदा जातकायाः पतिर्भीरुः कापुरुषो भवति ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शनैश्चरस्योपरि सर्वपापग्रहाणां दृष्टिर्भवेत्तदा सा विवाहहीना भवत्यथवा विवाहपश्चात् तस्या भर्ताऽकाले म्रियते ।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे राहुग्रह एकाधिकपापग्रहैर्दृष्टो भवेत्तदा सा विवाहरहिता वा भर्तृनाशिनी भवति ।

^{१०२} अस्तेर्के स्वांशगे स्वक्षे भर्ता रतिपरोमृदुः स्त्री.जा.पृ. १४

^{१०३} अत्र वृद्धशब्दस्य अर्थं द्वय वयसा वृद्धो वा स्वरूपवृद्धो ज्ञेयः ।

सप्तमी दृष्टिः।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे धूमोपग्रहो^{१०४} भवेत्तदा सा विवाहहीना भवति । यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे परिवेषोपग्रहो^{१०५} भवेत्तदाऽपि सा विवाहहीना भवति।

(इ) पतित्यक्तायोगः।

यदा निर्बलसप्तमभावे पापग्रहः शुभग्रहग्रहस्य दृष्टिहीनो भवेत्तदा सा नारी पत्या त्यक्ता भवति। एवं स एव पापग्रहः सप्तमभावे नीचराश्यां शत्रुराश्यां वा भवेत्तदा सा नारी व्यभिचारिणी भवति।

यदा जन्मसमये कन्यालग्ने चन्द्रः सप्तमभावे पापकर्तरी^{१०६} योगे भवेत्तदा जातकः कन्याचेदत्तदा सा पितृश्वशुरकुलघातिनी जायते।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे मङ्गलो भवेत्तदा जातका भर्तुरग्रेप्रियते।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शनैश्चरो भवेत्तदा जातका दुर्भगा भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावात् सप्तमभावे मङ्गलस्य राशिर्नवांशराशिर्वा भवेत्तदा सा दासीतुल्या भवति।

(ई) पतिघातिनी।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः द्वितीयभावे सप्तमेभावे वा नीचराश्यां शत्रुराश्या मस्तङ्गतावस्थायां^{१०७} वा चन्द्रशनैश्चरौ भवेतां तदा सा पतिघातिनी भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेभावे क्षीणचन्द्रो^{१०८}ऽशुभग्रहेण (पापग्रहेण) दृष्टो भवेत्तदा सा पतिघ्नी भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेशः क्षीणचन्द्रः पापग्रहेणयुतो भवेत्तदा सा पतिघ्नी भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः क्षीणचन्द्रः सप्तमेशो भूत्वा पापग्रहस्य नवांशे भवेत्तदा सा पतिघ्नी भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियो जन्मसमये सप्तमभावे कर्कराशिनवांशे चन्द्रेण सह पापग्रहो^{१०९} भवेत्तदा सा पतिघ्नी भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः कुण्डल्यां सप्तमभावाद् द्वितीयभावे पापग्रहो नीचराश्यां शत्रुराश्यां वा भवेत्तदा सा पतिनाशिनी भवति।

^{१०४} विशेषार्थः परिशिष्टं ०३ दृष्टव्यम् ।

^{१०५} विशेषार्थः परिशिष्टं ०३ दृष्टव्यम् ।

^{१०६} यदा जन्मकुण्डल्यां चन्द्रात् द्वितीयेवक्र्रीयपापग्रहो द्वादशभावे च मार्गी पापग्रहो भवेत्तदा पापकर्तरी योगो भवति।

^{१०७} विशेषार्थः परिशिष्टं ०३ दृष्टव्यम् ।

^{१०८} विशेषार्थः परिशिष्टं ०३ दृष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे कर्कनवांशे चन्द्रो भवेत्तदा सा पतिघ्नी भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावेचाष्टमभावे पापग्रहयुतिर्भवेदथवा दृष्टिर्भवेत्तदा नारी पतिघ्नी भवति

(उ) वैधव्ययोगः

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेभावे शनैश्चरः शत्रुग्रहयोरेकतरेणोभाभ्यां दृष्टो भवेत्तदा सा नारी विधवाऽविवाहिता वृद्धा वा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे स्वराशिं विहाय पापग्रहस्य राश्यां पापग्रहो भवेत्तदा सा विधवा भवति(परि.०१,क्र.७५)। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे मङ्गलः^{१०९} स्यात्तदा सा बालविधवा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे सर्वेपापग्रहा भवेयुस्तदा साऽवश्यं विधवा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावेचन्द्रःस्वनीचराश्यां^{११०}शत्रुराश्याम्^{१११} अस्तङ्गतावस्थायां^{११२} सर्पोविहङ्गःपाशःद्रेष्काणे^{११३}राशिसन्धौ^{११४} वा भवेत्तदा सा विधवा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे नीचग्रहस्यास्तङ्गतग्रहस्य वा नवांशराशिर्भवेत्तदा सा युवावस्थायां विधवा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे सूर्यशनैश्चरयोर्युतेरुपरि मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेदथवा सूर्यमङ्गलयोर्युतेरुपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा सा विधवा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे सूर्यकेतुग्रहयोरुपरि शनैश्चरस्य मङ्गलस्य वा दृष्टिर्भवेदथवा सूर्यराहुग्रहयोरुपरि शनैश्चरस्य मङ्गलस्य वा दृष्टिर्भवेत्तदा सा विधवा भवति। यदा सप्तमेशो नीचराश्यां सप्तमभावेऽपि नीचग्रहो पापग्रहो युतो दृष्टो वा भवेत्तदा सा विधवा भवति (परि.०१,क्र.७५)।

(ऊ) पुनर्विवाहयोगः।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शुभाशुभग्रहौ स्यातां तदा तस्याः पुनर्विवाहस्य योगो भवति।

यदा सप्तमभावे बुधशनैश्चरयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पुनर्विवाहिता भवति। यदा सप्तमभावे चन्द्रशनैश्चरयोर्युतिर्भवेत्तदा पुनर्विवाहितकन्यया सह जातकस्य विवाहो भवति। यदा सप्तमभावे चन्द्रशनैश्चरौ भवेतां तदा जातको विधवया सह विवाहं करोति।

^{१०९} यदा सप्तमे कर्कराशेः नीचमङ्गलोभवेत्तदैवदोषो न भवतीति वराहमिहिर।

^{११०} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१११} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{११२} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{११३} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{११४} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०६ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

(ऋ) निरुद्यमी प्रमादीपतियोगः।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावो निर्बलो भवेत्तत्र वा न कोऽपि ग्रहो भवेदथवा पापग्रहेण दृष्टो भवेदथवा शुभग्रहदृष्टिहीनो भवेत्तदा तस्याः पतिः निरुद्यमी वा नपुंसको वाऽऽलसो वा भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावो ग्रहरहितो भवेदथवा पापकर्तरीयोगोऽथवा शुभग्रहस्य दृष्टिहीनो भवेत्तदा जातकायाः पतिर्निरुद्यमो भवति।

यदा सप्तमभावे शुक्रहर्षलयोर्युति (शुक्रप्रजापत्योर्युतिर्भवेत्तदा जातकस्य विवाहभङ्गो भवति वा दाम्पत्यजीवने दुःखं प्राप्यते। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे सूर्यः शत्रुग्रहेण दृष्टो भवेत्तदा सा त्यक्ता भवति। यदा सप्तमेशो नीचराश्यां पञ्चमेशोऽस्तगतावस्थायां शुभग्रहदृष्टिहीनो भवेत्तदा जातकस्य विवाहभङ्गो भवति वा दाम्पत्यजीवने दुःखं प्राप्यते (परि.०१, क्र.८२)।

यदा सप्तमभावे शुक्रेण सह यावत्संख्याका ग्रहाः भवेयुस्तावत् संख्याका भार्या जातकस्य भवन्ति। किन्त्वस्मिन् विषये उच्चग्रहस्य गणना न कार्या। यदा द्वितीयभावे शुक्रस्य राश्यां सप्तमेशो यावत् संख्याभिर्ग्रहैः सह भवेतस्तावद्ग्रहसंख्याका भार्या जातकस्य भवन्ति। यदा सप्तमभावे सप्तमेशेन दृष्टा यावात् संख्याका ग्रहा भवेयुस्तावत्संख्याका भार्या^{११५} भवन्ति।

यदा सप्तमभावकारकः शुक्रो वक्रीग्रहस्य राश्यां (यो ग्रहो वक्री भवेत्तस्यां राश्यां) भवेत्तदा जातकः पत्न्यै पूर्णं रतिसुखं ददाति। यदा सप्तमभावे वृषभराश्यां तुलाराश्यां वा शुक्रो भवेत्तदा जातकः पत्न्यै पूर्णरतिसुखं ददाति। यदा सप्तमभावे गुरुर्भवेत्तदा जातकः स्वपत्न्यामनुरक्तो भवति।

यदि सप्तमेशद्वितीयेण बलिनौ भूत्वोच्चराश्यां मूलत्रिकोणराश्यां स्वराश्यां स्वमित्रराश्यां वा केन्द्रे त्रिकोण वा भवेतां तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमभावे स्वराश्यां शुभग्रहोऽष्टमेशः षष्ठेशद्वादशेशरहितो भवेत्तदा जातकोऽवश्यमेव सुकलत्रवान् भवति। यदा पापग्रहः स्वराश्यां सप्तमभावे भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति। यदा सप्तमेशेन सह बलवान् शुभग्रहः केन्द्रेण वा त्रिकोणेशो भूत्वा शुभो भवेत्तदा शुभग्रहसम्बन्धित स्त्रीसुखं जातकस्य जीवने प्राप्तं भवति। यदा सप्तमभावे लग्नेशः शुभराश्यां शुभग्रहेण सह भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मनोहरा चरित्रवती च भवति। यदा सप्तमभावे

^{११५} अस्मिन् विषये देशजाति व्यवस्थानुसारेण निर्णयः कर्तव्यः।

सप्तमी दृष्टिः ।

शुभराशिर्नवांशो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मनोहरा गुणवती च भवति । सप्तमभावे स्थितराशिर्नवमांशग्रहानुसारेण जातकस्य पत्न्याः रूपस्वभाववर्णादिनी भवन्ति । सप्तमेशानुसारेण रूपवर्णस्वभावगुणा जातकस्य जायायां भवन्ति । यदा सप्तमेशश्चतुर्थभावे दशमभावे वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सुचरिता भवति । यदा बलवान् सप्तमेशः सप्तमभावकारकशुकेण वा गुरुणा युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सुचरिता भवति ।

यदा सप्तमेशः सूर्यः शुभग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी उत्तमचरिता भवति । यदा सप्तमेशशुक्रः शुभग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सुचरिता भवति । यदा सप्तमभावे गुरुर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धर्मशीला सुचरिता भवति । यदा शुभग्रहस्य नवांशे स्थितः सप्तमेशः शुभग्रहेण युतो दृष्टो वा केन्द्रभावे भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धर्मानुरागिणी सुचरिता भवति । यदा सप्तमेशः पारिजाताद्यवस्थायां केन्द्रे त्रिकोणे गुरुणा सह युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेश उच्चराश्यां शुभग्रहेण सह सप्तमभावे भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेश उच्चराश्यां मित्रराश्यां स्वराश्यां स्ववर्गस्थो वा केन्द्रे त्रिकोणभावे वा भवेत्तदा जातकः सुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशेन सह बलवान् शुभग्रहः केन्द्राधिपतिर्भूत्वा त्रिकोणभावे भवेदथवा सप्तमेशेन सह बलवान् त्रिकोणाधिपतिः शुभग्रहो दशमभावे चतुर्थभावे प्रथमभावे वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी धर्मयुक्ता सुकलत्रा भवति । यदा लग्नात् सप्तमभावे समराश्यां^{११६} सप्तमेशशुक्रौ समराशयोस्तथा पञ्चमेशसप्तमेशौ अस्तङ्गतावस्थारहितौ भवेतां तदा जातकः सुकलत्रवान् पुत्रवान् च भवति ।

(ऋ) बहुपत्नीयोगः

यदा सप्तमभावे गुरुबुधयोर्युतिर्भवेत्तदा जातको बहुपत्नीयुक्त उत्तमपत्नीयुक्तो वा भवति । यदा सप्तमभावे पूर्णबलवान्^{११७} शुक्रो भवेत्तदा जातको बहुस्त्रीभोक्ता भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि वक्रीशुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको बहुपत्नीवान् भवति । यदा सप्तमभावस्योपरि बलवान् शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको बहुपत्नीयुक्तो भवति । यदा सप्तमेशः षड्वर्गे स्वराश्यां मित्रराश्यां स्वोच्चराश्यां शुभग्रहस्य राश्यां^{११८} वा केन्द्रभावे^{११९} त्रिकोणभावे^{१२०} वा दशमेशस्य दृष्टिर्युक्तो भवेत्तदा जातको

^{११६} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०५ द्रष्टव्यम् ।

^{११७} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{११८} यदा सप्तमेशः षड्वर्गेषु चन्द्रबुधगुरुशुक्रेभ्य एकस्यां राश्यां भवेत्तदा तस्य शुभग्रहराशिसंज्ञा भवति ।

सप्तमी दृष्टिः ।

बहुपत्नीयुक्तो भवति । यदा सप्तमेशैकादशयोः परस्परं दृष्टिसम्बन्धो भवेत्तदा जातको बहुपत्नीयुक्तो भवति । यदा सप्तमेशैकादशयोर्युतिर्भवेत्तदा जातको बहुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशः^{१२१}शुक्रस्य वा शनैश्चरस्यराश्यां शुभग्रहेण दृष्टोभवेत्तदा जातको बहुपत्नीयुक्तो भवति । यदा सप्तमेशः स्वोच्चराश्यां भवेत्तदा जातको बहुभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमेशः शनैश्चरः पापग्रहेण युतोर्भवेत्तदा जातको बहुभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमेशो द्वितीयभावे भवेत्तदा जातकोऽनेक स्त्रीभोक्ता भवति । यदा सप्तमेशः शनैश्चरः पापग्रहेण युतोभवेत्तदा जातको बहुभार्यायुक्तो भवति ।

(लृ) द्विभार्यायोगः

यदा द्विस्वभावराश्यां^{१२२} नवमांशे च सप्तमेशः शुकेण सह भवेत्तदा जातकस्य भार्याद्वयं भवति । यदा सप्तमभावे मङ्गलो भवेत्तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमभावे पापग्रहः सप्तमेशोऽस्तङ्गतावस्थयां शुक्रश्च नीचो भवेत्तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति (परि.०१, क्र.१०२) ।

यदा सूर्यशुक्रयोर्युति पञ्चमभावे सप्तमभावे वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी विकलाङ्गा भवति । यदा सप्तमभावः पापकर्तरीयोगे^{१२३} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दुर्भगा रोगिणी पतिसुखरहिता भवति (परि.०१, क्र.५७) (परि.०१, क्र.१०३) ।

यदा सप्तमेशः पापकर्तरीयोगे भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावकारकः शुक्रः पापकर्तरीयोगे भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावे नीचराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहस्य नवांशे^{१२४} भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशः कूरषष्ट्यंशे^{१२५} भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशसप्तमभाव-

^{१२१} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१२०} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०४ द्रष्टव्यम् ।

^{१२१} पराशरमतेन दारेशः, दारेशार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१२२} मिथुन-कन्या-धनुर्मीनराशयः द्विस्वभावराशयो द्विस्वभावनवांशराशयश्च कथ्यन्ते ।

^{१२३} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०६ द्रष्टव्यम् ।

^{१२४} यदा सप्तमेशः स्वराशिं विहाय सूर्यमङ्गलशनैश्चरेभ्य एकस्यां राश्यां नवमांशे भवेत्तदा ।

^{१२५} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

कारकशुक्रौ नीचग्रहस्य नवांशे भवेतां तदा जातकस्य पत्नी कुशीला भवति । यदा सप्तमभावे चन्द्रः सूर्यराश्यां नवमांशे वा (सिंहराश्यां नवांशे वा) भवेत्तदा जातकस्य पत्नी कुशीला भवति । यदा सप्तमेशः सूर्यचन्द्रो वा पापग्रहस्य नवांशे पापग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहेण सह षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा पापग्रहस्य दृष्टियुक्तो भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति (परि. ०१, क्र. ७४) (परि. ०१, क्र. ८७) । यदा शुक्रः पापग्रहेण सह षष्ठभावे-ऽष्टमभावे द्वादशभावे वा पापग्रहस्य दृष्टियुक्तो भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमेशः षड्वर्गेषु शत्रुराश्यां नीचराश्यां पापग्रहस्य राश्यां वा भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति । यदा सप्तमभावकारकशुक्रः^(१) षड्वर्गेषु नीचराश्यां शत्रुराश्यां पापग्रहराश्यां वा भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति ।

(ए) पतिघातिनी कुलनाशिनी

यदा सप्तमेशो बुधः पापग्रहेण सह नीचराश्यां शत्रुराश्यां षष्ठभावेऽष्टमभावे वा पापकर्तरीयोगे^{१२६} पापग्रहेण दृष्टो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी पतिघातिनी कुलनाशिनी च भवति ।

(ऐ) विधुरो विरक्तयोगः

यदि सप्तमभावे लग्नेशो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मृत्युं प्राप्नोति स च विधुरो भवत्यथवा विरक्तो भवति ।

(ओ) स्वामिना सह मृत्युयोगः

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेशलग्नेशयोर्युतिः कस्मिन्नपि भावे भवेदथवा सप्तमेशलग्नेशयोः परस्परं परिवर्तनयोगो भवेत्तत्र च शुभग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा पत्या सहैकस्मिन्नेव काले मृत्युं प्राप्नोति ।

(औ) द्विभार्यायोगः

यदा सप्तमेशः स्वशत्रुराश्यां नीचराश्यां शुभग्रहेण सह सप्तमभावे भवेत्तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमभावकारकः शुक्रः^{१२७} पापग्रहेण सह षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा युतो भवेत्तदा

^{१२६} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१२७} पराशरमतेन जायाकारकग्रहः, विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

जातको द्विपत्नीयुक्तो भवति । यदा सप्तमभावकारकः^{१२८} शुक्रः स्वनीचराश्यां शत्रुराश्यामस्तङ्गतावस्थायां वा भवेत्तदा जातको द्विपत्नीयुक्तो भवति । यदा सप्तमभावः पापाक्रान्तो भवेत्तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमेशः पापग्रहः पापराश्यां पापग्रहेण सह तथा सप्तमभावे नपुंसकग्रहो भवेत्तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति ।

यदा पापग्रहः सप्तमेशो नीचराश्यां भवेत्तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमभावे बुधशनैश्चरयोर्युतिर्भवेत्तथा चैकादशभावे द्वौ ग्रहौ भवेतां तदा जातको द्विभार्यो भवति । यदा सप्तमेशः सप्तमभावकारकः शुक्रश्च पापग्रहेण युतौ दृष्टौ वा षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेतां तदा जातको द्विभार्यायुक्तो भवति । यदा सप्तमेशेन सह शुक्रो द्विस्वभावराश्यां द्विस्वभावनवांशराश्यां वा षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नीद्वयं भवति । यदा सप्तमभावकारकशुक्रो राहुना सह पापग्रहेण दृष्टो भवेत्तदा जातको द्विपत्नीयुक्तो भवति (परि. ०१, क्र. ३३) ।

(क) शत्रुस्त्रीयोगः ।

यदा सप्तमेशलग्नेशयोः शत्रुसम्बन्धो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी शत्रुवद् भवति । यदा सप्तमभावाद् द्वादशभावे मङ्गलस्योपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी शत्रुवद् भवति ।

(ख) पत्नीराहित्ययोगः ।

यदा सप्तमेशात् सप्तमभावे क्रूरपापग्रहो भवेत्तदा जातकः पत्नीरहितो भवति (परि. ०१, क्र. ६८) (परि. ०१, क्र. ९१) । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां सूर्येण सह अस्तङ्गतावस्थायां शुक्रो भवेत्तदा जातकः पत्नीराहित्ययोगवान् भवति । यदा सप्तमभावे बुधशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति । यदा द्वितीयभावे पञ्चमभावे सप्तमभावे वा परनीचांशे^{१२९} सूर्यो भवेत्तदा जातको राजकुलोत्पन्नोऽपि स्त्रीविहीनो भवति । यदा सप्तमभावकारकः शुक्रः पापग्रहेण युतो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति (परि. ०१, क्र. ७०) । यथा पञ्चमभावे सप्तमभावे वा शुक्रमङ्गलयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति । यदा सप्तमेशो निर्बलो भूत्वा षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति (परि. ०१, क्र. ७१) । यदा सप्तमेशो नीचराश्यां षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति ।

^{१२८} पराशरमतेन जायाकारकग्रहः, विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१२९} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

यदा सप्तमभावे कालग्रहो^{१३०} भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा सप्तमभावे नीचराश्यां शत्रुराश्यां वा शनिचन्द्रयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः पत्नीराहित्ययोगवान् भवति। यदा सप्तमभावकारकाच्छुक्रात् सप्तमभावे पापग्रहो भवेत्तदा जातकः पत्नीराहित्ययोगवान् भवति। यदा द्वितीयभावे सप्तमेशः पापग्रहेण सह सप्तमभावकारकशुक्रो नीचग्रहेण सह तथा सप्तमभावस्योपरि नीचग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकोऽविवाहहीनो स्त्रीदुःखेन दुःखी वा भवति (परि.०१, क्र.८९)। यदा सप्तमभावात् सप्तमभावे पापग्रहः सप्तमभावे च पापग्रहो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा द्वादशभावे नीचग्रहेण सह शुक्रो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो स्त्रीदुःखेन दुःखी वा भवति (परि.०१, क्र.१००)। यदा सप्तमेशोऽस्तगता-वस्थायां सप्तमभावात्सप्तमभावे पापग्रहो भवेत्तदा जातको विवाहीनो भवति (परि.०१, क्र.७९)। यदा सप्तमभावे सूर्योराहुर्वा शनैश्चरेण दृष्टो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा सप्तमेशो नीचराश्यां शुक्रोऽपि नीचराश्यां^{१३१} भवेत्तदा जातकः पत्नीविहीनो भवति। यदा नीचसप्तमेशस्योपरि मङ्गलस्य शनैश्चरस्य वा क्रूरदृष्टिर्भवेत्तदा जातकः पत्नीविहीनो भवति (परि.०१, क्र.७१) (परि.०१, क्र.७२) (परि.०१, क्र.९१)। यदा सप्तमभावकारकशुक्रः षष्ठभावे पापग्रहेण दृष्टो भवेत्तथा सप्तमेशः पापग्रहेण युतो दृष्टो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो दाम्पत्यजीवने दुःखी वा भवति (परि.०१, क्र.८६)। यदा सर्वेग्रहाः स्वनीचराशिषु शत्रुराशेर्नवांशे दशमस्थानादन्यस्मिन्स्थाने स्थिता भवेयुस्तदा जातको स्त्रीहीनो भवति। यदा सप्तमभावे पापग्रहस्योपरि प्रथमभावे स्थितस्य पापग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा सप्तमभावसप्तमेशशुक्रा निर्बला भवेयुस्तदा जातकः स्त्रीसुखहीनो भवति (परि.०१, क्र.७०) (परि.०१, क्र.९१) (परि.०१, क्र.९७)। यदा सप्तमभावे मेषराश्यां राहुग्रहस्योपरि नीचराशिस्थितस्य सूर्यस्य दृष्टिस्तथा शुक्रो नीचराश्यां भवेत्तदा जातकोऽविवाहितो स्त्रीदुःखेन दुःखी भवति (परि.०१, क्र.७३)।

(ग)दासीस्त्रीयोगः।

यदा सप्तमभावे चन्द्रो नीचराश्यां^{१३२} अस्तङ्गतावस्थायां^{१३३} वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दासीतुल्या भवति। यदा सप्तमभावे क्षीणचन्द्रो^{१३४} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दासीतुल्या भवति। यदा सप्तमभावे

^{१३०} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ दृष्टव्यम्।

^{१३१} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम्।

^{१३२} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम्।

^{१३३} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम्।

^{१३४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम्।

सप्तमी दृष्टिः ।

मङ्गलस्य राशिर्नवांशराशिर्वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दासीतुल्या भवति । यदा सप्तमभावे राहुरेका-
धिकपापग्रहैर्दृष्टो भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनः स्त्रीनाशको वा भवति ।

यदा स्पष्टसप्तमेशराश्यादिमानात् स्पष्टलग्नराश्यादिमानं न्यूनकरणात् यद् राश्यादिमानं प्राप्तं स्यात्
तस्मात् त्रिकोणराश्यां यदा गुरुर्गोचरावस्थायामागतो भवेदथवा स्पष्ट लग्नात् स्पष्ट सप्तमेशं न्यूनीकृत्या
फलप्राप्तिर्भवेत्तस्यां राश्यां गोचरावस्थायां गुरुरागतो भवेत्तदा जातकस्य नार्यकाले म्रियते । यावत्
संख्याका दुर्बलग्रहाः षष्ठाष्टमद्वादशभावानां स्वामिनो भूत्वा द्वितीयेशेन सप्तमेशेन सह युताः भवेयुस्तदा
जातकस्य तावत्संख्याकः स्त्रीनाशो भवति । यदा कन्यालग्ने सूर्यः सप्तमभावे मीनराश्यां शनैश्चरो भवेत्तदा
जातकः स्त्रीविहीनो भवत्यथवा स्त्रीनाशकरो भवति । यदा सप्तमभावे इन्द्रचापोपग्रहो^{१३५} भवेत्तदा
जातकस्य स्त्री म्रियते । यदा सप्तमभावकारकः शुक्रेण सह षष्ठेशस्य युतिसम्बधो भवेदथवा सप्तमभावे
सूर्यमङ्गलयोर्युतीराहुणा वा केतुना सह भवेत्तदा जातकस्य पत्नीकष्टं प्राप्नोति ।

यदा सप्तमभावे शुक्रस्य नवांशराश्यां मङ्गलो भवेदेवं सप्तमेशः पञ्चमभावे भवेत्तदा जातकस्य स्त्री
कष्टं प्राप्नोति । यदा द्वितीयेशसप्तमेशौ शुक्रेण सह षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे तृतीयभावे वा भवेतां
तदा जातकः स्त्रीद्वारा दुःखी भवत्यथवा स्त्रियो मरणं भवति । यदा सप्तमेशद्वितीयेशशुक्रा यावत्
संख्याकाः पापग्रहैः सह युता दुःस्थानेषु भवेयुस्तावत् संख्याकः स्त्रीनाशो भवति ।

यदा सप्तमेशोऽष्टमभावेऽथवा सप्तमेशोऽस्तराश्यां शत्रुराश्यां नीचराश्यां वा भवेदथवा स्वराशिं
विहायान्यराशिषु सप्तमेशः^{१३६} षष्ठाष्टमद्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी रुग्णा क्रोधयुक्ता च
भवति । यदा सप्तमभावकारकः शुक्रः पापग्रहेण सह पञ्चमभावे सप्तमभावे नवमभावे वा भवेत्तदा
जातकस्य पत्नी रुग्णा विकला च भवति । यदा सप्तमभावे शुक्रस्तथा द्वादशभावे चन्द्रो भवेत्तदा जातकः
स्वस्त्रीघातुको भवति ।

^{१३५} विशेषार्थं परिशिष्टम्-०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१३६} पराशरमतेनऽत्र दारेशानुसारेण फलं कथितम् — दारेशज्ञानार्थं परिशिष्टम्-०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

(घ) विलासहानियोगः।

यदा सप्तमेशः पापग्रहेण सह शीर्षोदयराश्यां^{१३७} भवेदथवा सप्तमभावस्थितराहुमङ्गलयोरुपरि सूर्यशनैश्चरयोर्दृष्टिर्भवेदथवा सप्तमभावे मङ्गलो भवेदथवा सप्तमभावे राहुशनैश्चरयोर्युतिर्भवेदथवा सप्तमेशः पापग्रहेण सह षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भार्यया दुःखी वा भवति (परि.०१,क्र.८४)। यदा सप्तमेशः शुक्रस्त्रिकभावाधिपतिर्भूत्वा नीचराश्यां पापग्रहेण दृष्टो भवेत्तदा जातकस्य विवाहभङ्गो भवति (परि.०१,क्र.३४)। यदा पापग्रहेण युतो दृष्टो वा सप्तमेशो द्वादशभावे सप्तमभावकारको नीचराश्यां सप्तमभावे नीचग्रहो भवेयुस्तदा जातकस्य विवाहभङ्गो भवति (परि.०१,क्र.३५)।

यदा सप्तमभावकारकशुक्रोऽस्तङ्गतावस्थायां सप्तमभावाद् द्वादशभावे नीचग्रहो भवेत्तदा जातकः स्त्रीसुखहीनो भवति (परि.०१,क्र.९६) । यदा सप्तमभावकारकशुक्रात् चतुर्थभावेऽष्टमभावे च पापग्रहो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मृत्युं प्राप्नोति। यदा शुक्रः पापकर्तरीयोगे^{१३८} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मृत्युं प्राप्नोति। यदा सप्तमभावेऽशुभशुक्रस्योपरि शुभग्रहदृष्टिर्युतिर्वा न भवेत्तदाऽपि जातकस्य पत्नी मृत्युं प्राप्नोति। यदा सप्तमेशः क्रूरषष्ठ्यंशे^{१३९} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी मृत्युं प्राप्नोति। यस्य जातकस्य सप्तमभावे राहुः सप्तमाद् द्वादशभावे मङ्गलः सप्तमाद् द्वितीयभावे शनैश्चरो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी दीर्घं न जीवति।

यदा सप्तमभावे राहुः षष्ठभावे मङ्गलोऽष्टमेभावे शनैश्चरो भवेदथवा द्वितीयसप्तमभावौ पापग्रहेणयुतौ दृष्टौ वा भवेतामथवा सप्तमेशो नीचराश्यां शुक्रश्चाष्टम भावे षष्ठभावे वा भवेदथवा सप्तमेशोऽष्टमभावे तथा द्वादशेशः सप्तमभावे भवेदथवा सप्तमभावकारकः शुक्रः पापग्रहेण पीडितो यत्रकुत्रभावे शुभग्रहदृष्टिर्हीनो भवेदथवा सप्तमभावे पञ्चमेशसप्तमेशयोः पापग्रहेण युतः शुक्रो निर्बलो भवेदथवा सप्तमभावे मकरराश्यां गुरुर्भवेदथवा सप्तमभावे मीनराश्यां शनैश्चरोभवेदथवा सप्तमभावे मीनराश्यां मङ्गलो भवेदथवा सप्तमभावे वृषभराश्यां बुधो भवेदथवा सप्तमभावे वृश्चिकराश्यां शुक्रो भवेदथवा सप्तमाधिपतिः पञ्चमभावे वृश्चिकराश्यां शुक्रो भवेदथवा सप्तमाधिपतिः पञ्चमभावे

^{१३७} अस्मिन् विलासहानियोगे समुत्पन्नस्य बालकस्य दोषपरिहारार्थं राहुकेतुचन्द्राणां बीजसहितं जपमावश्यकं दृश्यते।

^{१३८} सप्तमभावे शुक्रः शुक्रात् द्वितीयभावे वक्रीपापग्रहो द्वादशाऽपि पापग्रहो भवेत्तदा शुक्रपापकर्तरीयोगो भवति।

^{१३९} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम्।

सप्तमी दृष्टिः ।

भवेदथवा सप्तमभावे चन्द्रशनैश्चरयो रुपरि नीचराशिगतस्य सूर्यस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्न्य अकाले म्रियते। यदा सप्तमभावे पञ्चमाधिपति^{१४०}र्वाऽष्टमाधिपतिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी म्रियते। यदा सप्तमभावे नीचस्थशुक्रेण सह सूर्यकेतुशनिबुधानां युतिर्भवेत्तदा जातकस्य पत्न्य अकाले म्रियते (परि.०१,क्र.९२)।

०१/०३ पुत्रसौख्यादि।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे बलवान् बुधो भवेत्तदा सा सुपुत्रवती भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे बलवान् गुरोर्भवेत्तदा सा सुपुत्रवती गुणवती भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शुक्रो बलयुक्तः शुक्रो भवेत्तदा सा पुत्रवान् भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे पूर्णबलवान् चन्द्रो भवेत्तदा साऽधिककन्यायुक्ता भवति।

(अ) गर्भस्त्रावयोगः

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे मङ्गलो शनिना दृष्टो भवेत्तदा सा नारी नैकवारं गर्भपातदोषेण पुत्रसुखहीना भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे पापग्रहो भवेत्तदा तस्या गर्भपतनं भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे राहुर्भवेत्तदा सा नारी नैकवारं गर्भपातदोषेण पुत्रसुखहीना भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे परिवेषोपग्रहो^{१४१} भवेत्तदा सा वन्ध्या भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे केतरुपग्रहो^{१४२} भवेत्तदा सा वन्ध्या^{१४३} भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शुक्रो गण्डान्तराश्यां^{१४४} लग्नस्थशनैश्चरेण दृष्टो भवेत्तदा सा वन्ध्या^{१४५} भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे सूर्यो राहुर्वा भवेत्तथा तस्योपरि शनेर्दृष्टिर्भवेत्तदा सा नारी मृतमपत्यं प्रसूते।

^{१४०} मीनराजमते शुभफलं वर्तते। तनयपतौ सप्तमगे सुभगार्थदेवगुरुभक्ता।

प्रियवादिनी सुशीला नरस्य जायते दयिता।।बृद्ध.य.जा.३७/५५।।

^{१४१} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१४२} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१४३} वन्ध्यत्व निवारणार्थं परिशिष्टम् -०७ द्रष्टव्यम् ।

^{१४४} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०६ द्रष्टव्यम् ।

^{१४५} यदा स्त्रियः सन्ततिर्भवेत्तदा सा स्त्री वन्ध्या कथ्यते एवं एक प्राप्त्यन्तरं द्वितीयसंतानस्य प्राप्तिः कदापि न स्यात् तदा स्त्री काकवन्ध्या कथ्यते अमरकोशेऽपि वचनं लभ्यते यथा काकवन्ध्या सकृत्प्रजा।

सप्तमी दृष्टिः।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियो जन्मकुण्डल्यां सप्तमभावस्योपरि बुधशनैश्चरयोर्दृष्टिर्भवेत्तदा तस्याः पतिर्नपुंसको भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे क्षीणचन्द्रेण सह पापग्रहो भवेत्तदा सा सन्ततिप्रतिबन्धेन दुःखिनी भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे चन्द्रबुधयोर्युतिर्भवेत्तथा तयोरुपरि शनेर्दृष्टिर्भवेत्तदा सा नार्यधिकाः कन्याः प्रसूते।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः पञ्चमेशो सप्तमेशो वा शुभग्रहेण तथा षष्ठेशेन दृष्टो युक्तो वा भवेत्तदा सा स्वस्वामिनं विहाय परपुरुषेण सन्ततियुक्ता भवति।

यदा सप्तमभावे राशिसन्धौ शुभदृष्टिहीनशुक्रस्योपरि लग्नभावे स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तथा पञ्चमभावे शुभग्रहो वा भवेत्तदा जातको वन्ध्यास्त्रीपतिर्भवति।

यदा सप्तमभावकारकशुक्रात् सप्तमभावे मङ्गलशनैश्चरौ भवेतां तदा जातकः पुत्रहीनो भवति। यदा सप्तमभावः पापकर्तरीयोगे सप्तमेशः पापग्रहेण दृष्टो युतो वा भवेत्तदा जातकः पुत्रहीनो भवति। यदा सप्तमेशः पुत्रेशेन सह षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा शत्रुराश्या मस्तङ्गतावस्थायां नीचराश्यां वा भवेत्तदा जातकः पुत्रस्त्रीरहितो भवति। यदा सप्तमेशः पञ्चमभावे भवेदथवा पञ्चमभावे क्षीणचन्द्रः^{१४६} सप्तमलग्नद्वादशभावेषु पापग्रहो भवेत्तदा जातकः पुत्रस्त्रीहीनो भवति। मेषलग्ने लग्नेशेन सह सप्तमेशो षष्ठमभावे अष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेत्तदा जातको वीर्यविकारी स्त्रीचिन्तायुक्तः स्त्रीरतिहीनश्च भवति।

०९/०३ गुह्यङ्गानि।

यदा सप्तमेशो गुरुः शुक्रो वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी सुन्दराकृतिश्चार्द्रचारुयोनियुक्ता भवति। यदा सप्तमेशो जलराश्यां भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽऽर्द्रचारुयोनियुक्ता भवति। यदा स्त्रीकारकशुक्रो जलराश्यां^{१४७} भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽऽर्द्रचारुयोनियुक्ता भवति। यदा सप्तमभावे जलराशिर्भवेत्तदा जातकस्यपत्न्या र्द्रचारुयोनियुक्ता भवति।

यदा सप्तमभावे स्थितस्य बुधस्योपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य भार्याऽऽर्द्रचारुयोनियुक्ता भवति। यदा सप्तमभावे चन्द्रस्योपरि शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदाऽपि जातकस्य भार्याऽऽर्द्रचारुयोनियुक्ता भवति। यदा सप्तमभावे चन्द्रस्योपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकस्य भार्या शुष्कभगयुक्ता भवति।

^{१४६} दारेशेसुतगे प्रणष्टवनितोऽपुत्रेऽथवाधीश्वरो।

^{१४७} जलराशयः कर्कवृश्चिकमकरउत्तरार्धमीनराशयः।

सप्तमी दृष्टिः।

यदा सप्तमेशो बुधस्य शनैश्चरस्य चन्द्रस्य वा राश्यां भवेत्तदा जातकस्य भार्या ह्रस्वयोनियुक्ता भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शुक्रग्रहस्य नवांशस्योपरि शुभग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा सा चारुयोनियुक्ता भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेशः पापग्रहेण युतो भवेत्तदा तस्या बृहतीयोनिर्भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेशः सप्तमभावकारको^{१४८} जलराश्यां^{१४९} भवेत्तदा सा सुचारुसमयोनियुक्ता भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेशो बृहस्पतिः शुक्रो वा भवेत्तदा सा चारुसमयोनियुक्ता भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे स्थितस्य चन्द्रस्योपरि शुक्रस्य दृष्टिर्भवेत्तदा साऽऽर्द्रशीतलयोनियुता भवति। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे जलराशेर्नवमांशे चन्द्रो भवेत्तदा साऽऽर्द्रशीतलयोनियुता भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमेशो बुधस्यचन्द्रस्य शनैश्चरस्य वा राश्यां भवेत्तदा तस्या लघुयोनिर्जायते। यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे पापग्रहो भवेत्तदा तस्याः शुष्कयोनिर्भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शुभग्रहस्य दृष्टिर्भवेदथवा सप्तमभावे गुरोःशुक्रस्य बुधस्य चन्द्रस्य वा नवमांशः शुभग्रहस्य दृष्टियुक्तो भवेत्तदा सा नारी वरणीयमङ्गं धारयति भर्तुः प्रियतमा भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः जन्मकुण्डल्यां सप्तमभावे मङ्गलशनैश्चरयोर्युतिर्भवेत्तदा जातका गुप्तरोगिणी योनिविकारयुक्ता च भवति।

यदा सप्तमभावे सिंहनवांशे मङ्गलो भवेत्तदा सा भाग्यहीना गुप्तरोगिणी योनिविकारयुक्ता च भवति।

यदा सप्तमभावे मङ्गलस्योपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः गुह्याङ्गरोगपीडितो भवति। यदा सप्तमभावे पापग्रहाणां युतिर्भवेत्तदा जातको गुह्यरोगिणी भवति। यदा सप्तमभावे वृश्चिकराश्यां राहुमङ्गलशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातको गुप्ताङ्गपीडितो भवति। यदा सप्तमभावे क्षीणचन्द्रेण सह शनैश्चरो मेषराश्यां वृश्चिकराश्यां सिंहराश्यां वा भवेत्तदा जातको मूत्रकृच्छरोगेण पीडितो भवति। यदा सप्तमभावात् षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा वृश्चिकराश्यां क्षीणचन्द्रेण सह पापग्रहो भवेत्तथा शुभग्रहस्य दृष्टिः सप्तमभावस्योपरि न भवेत्तदा जातकः गुह्याङ्ग जन्यरोगोपद्रवेण पीडितो भवति। यस्या कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे मङ्गलस्य नवांशोपरि शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा सा योनिरोगपीडिता भवति।

^{१४८} सप्तमभावकारकः शुक्रः।

^{१४९} कर्कवृश्चिकमकरोत्तरार्द्धमीनराशयः।

सप्तमी दृष्टिः।

०९/०५ प्रीतिव्यभिचारोवा

(अ) कामियोगः।

यदा सप्तमभावकारकशुकः स्वोच्चराशिस्थितः शनैश्चरेण सह भवेत्तदा जातको कामी भवति (परि.०१, क्र.६७)। यदा सप्तमात्सप्तमभावे वृषभराश्यां धनूराश्यां वा शनैश्चरो भवेत्तदा जातकोऽल्पकामी भवति। यदा सप्तमात् सप्तमभावे पुरुषराश्यां^{१५०} शुक्रो भवेत्तदा जातकोऽल्पकामी भवति। यदा सप्तमभावे शुक्रस्योपरि लग्नेशस्य पूर्णदृष्टिर्भवेत्तदा जातकोऽल्पकामी भवति। यदा सप्तमभावे द्वितीयभावे पञ्चमभावे वा वृषभराश्यां तुलाराश्यां वा चन्द्रो भवेत्तदा जातकोऽल्पकामी भवति।

यदा कस्याश्चित् स्त्रियः सप्तमभावे शुक्रचन्द्रमङ्गलानां युतिर्भवेत्तदा सा नारी स्वभर्तृनिर्देशात्पर-पुरुषगामिनी भवति।

यदा सप्तमद्वितीयषष्ठाधिपतिभिः सह शुक्रपापग्रहौ लग्नेर्भवेतां तदा जातकः कामी भवति। यदा सप्तमेशशुक्रयोर्युतिः पापराश्यां षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यदा शुक्रः सप्तमभावे पञ्चमभावे द्वितीयभावे वा पापग्रहेण दृष्टो भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यदा वृषभराश्यां मिथुनराश्यां तुलाराश्यां वा शुक्रो भवेत्तदा जातकोऽति कामी भवति। यदा सप्तमभावे शुक्रो भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यस्मिन् कस्मिन् भावे सप्तमभावकारकशुकेण सह मङ्गलो भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यदा सप्तमभावकारकशुक्रः षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा स्वोच्चराश्यां नीचराश्यां सिंहनवांशेः प्रथमतः पञ्चदशांशपर्यन्तं वृषभनवांशे तुलानवांशे वा भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यदा शुक्रशनैश्चरयोर्युतिः वृषभराश्यां तुलाराश्यां वा सप्तमभावे भवेत्तदा जातकोऽति कामी भवति। यदा सप्तमभावकारकशुक्रः शनैश्चरराश्यां तथा शनैश्चरः शुक्रराश्यां भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यदा सप्तमभावकारकशुक्रः शनैश्चरराश्यां तथा शनैश्चरः शुक्रराश्यां भवेत्तदा जातकः कामी भवति। यदा सप्तमभावकारकशुक्रः शनैश्चरेण सह नवांशकुण्डल्यां परस्परं परिवर्तनयोगे भवेत्तदा जातकोऽति कामी भवति। यदा शुक्रः शनैश्चरराश्यां नवांशे वा शनैश्चरेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकः शिश्नचुम्बनशीलो भवति। यदा सप्तमभावे शुक्रो मङ्गलनवांशे (मेषनवांशे वृश्चिकनवांशे वा) मङ्गलराश्यां (मेषराश्यां वृश्चिकराश्यां वा) भवेदथा मङ्गलग्रहेण दृष्टोयुतो वा भवेत्तदा जातको भगचुम्बनशीलो भवति। यदा

^{१५०} विशेषार्थं परिशिष्टम्-०५ दृष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

सप्तमेशः शुक्रक्षेत्रे (वृषभराश्यां तुलाराश्यां वा शुक्रेण युतो दृष्टो वा) भवेत्तदा जातको भगचुम्बनशीलो भवति । यदा सप्तमभावे शुक्रदशमेशयोर्युतिर्भवेत्तदा जातको भगचुम्बनशीलो भवति ।

(आ) व्यभिचारयोगः ।

यदा सप्तमभावे क्षीणचन्द्रो^{१५१} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यभिचारिणी भवति । यदा सप्तमभावे राहुर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यभिचारिणी भवति । यदा सप्तमभावे शनैश्चरेयस्य मङ्गलस्य वा नवांशे गुरुर्भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यभिचारिणी भवति ।

यदा सप्तमभावे मेषराश्यां वृश्चिकराश्यां मकरराश्यां कुम्भराश्यां वा शुक्रो भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा सप्तमभावकारकशुको नीचग्रहेण वा राहुणा सह भवेत्तदा जातको व्यभिचारि भवति (परि.०१,क्र.६४) (परि.०१,क्र.६५) (परि.०१,क्र.६६) । यदा सप्तमभावे क्षीणचन्द्रो पापग्रहेण सह भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा सप्तमभावे शुक्रो मङ्गलेन शनैश्चरेण वा दृष्टो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यभिचारिणी भवति । यदा सप्तमेशो नीचराश्यां शत्रुराश्यामस्तङ्गतग्रहस्यराशिनवांशे भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा निर्बलसप्तमेशः सप्तमभावे पापग्रहेण दृष्टो भवेत्तदा जातकः परस्त्रीलोलुपो भवति । यदा सप्तमाष्टमभावयोः पापग्रहस्तथा द्वादशभावे मङ्गलो भवेत्तदा जातकः परस्त्रीरतो भवति । यदा सप्तमेशोऽदृश्योलाङ्घ्रौ (सप्तमभावारभ्य द्वादशभावपर्यन्तम्) अस्तङ्गतावस्थायां भवेत्तदा जातकः परस्त्रीरतो भवति । यदा सूर्यचन्द्रशनैश्चराः क्रूरषष्ट्यंशे^{१५२} नीचराश्यां वा भवेयुस्तदा जातकः परस्त्रीरतो भवति । यदा सप्तमभावे चन्द्रमङ्गलशुक्रराहूणां युतिर्भवेत्तदा जातकस्तस्यपत्नीचोभौ व्यभिचारिणौ भवतः । यदा सप्तमभावे चन्द्रमङ्गलशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकस्तस्य पत्नीचोभौ व्यभिचारिणौ भवतः । यदा सप्तमभावे शनैश्चरमङ्गलचन्द्रा भवन्ति तदा जातकस्तस्य पत्नीचोभौ व्यभिचारिणौ भवतः । यदा सप्तमभावे शुक्रबुधयोर्युतिर्भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा सप्तमेशो द्वितीयेशदशमेशाभ्यां सह दशमभावे भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा सप्तमेशो राहुणा केतुना वा सह पापग्रहेण दृष्टो भवेदथवा सप्तमभावे गुरुःशुक्रो वा पापग्रहेण सह भवेत्तथा जातकोऽवश्यमेव व्यभिचारी भवति । यदा द्वितीयेशसप्तमेशषष्ठेशशुक्राः पापग्रहेण सह प्रथमभावे भवेयुस्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा

^{१५१} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१५२} विशेषार्थं परिशिष्टम् -०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः ।

सप्तमभावे द्वितीयेशलग्नेषष्टेशाः पापग्रहेण सह भवेद्युस्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा सप्तमेशः षष्टेशपापग्रहाभ्यां सह नवमभावे भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा मङ्गलः शनैश्चरो वा सप्तमेशो भूत्वा सप्तमभावे भवेत्तदा जातकस्तस्य पत्नीचोभौ व्यभिचारिणौ भवतः । अथवा जातकस्य पत्नी वेश्यावृत्ति संलग्ना भवति । यदा सप्तमभावेऽप्रकाशग्रहो^{१५३} भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यभिचारिणी भवति । यदा सप्तमभावे पापग्रहो नीचराश्यां शत्रुराश्यां वा पापग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी व्यभिचारिणी भवति । यदा सप्तमभावे सूर्यचन्द्रयोरुपरि नीचराशि स्थितस्य शनैश्चरस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातको व्यभिचारी भवति । यदा सप्तमभावे शुक्रो राहुर्वा भवेत्तदा जातको गर्भिण्यास्त्रिया सह मैथुनं करोति । यदा सप्तमभावे सूर्यो भवेत्तदा जातको वन्ध्यया सह समागमरतो भवति । यदा सप्तमभावे मङ्गलो भवेत्तदा जातको वध्यया रजस्वलया वा सह समागमरतो भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां सूर्यस्योपरि चतुर्थभावे स्थितस्य मङ्गलस्य दृष्टिर्भवेत्तदा जातकः पशुगामी पशुवन् मैथुनशीलो वा भवति । यदा सप्तमेशो मेषराश्यां वृश्चिकराश्यां वा शुक्रेण दृष्टो भवेत्तदा जातकः पशुगामी भवति । यदा सप्तमभावे तुलाराश्यां राहुश्चतुर्थमङ्गलः प्रथमभावे शनैश्चरो भवेत्तदा जातकः पशुगामी भवति । यदा सप्तमभावे गुरुः पापग्रहेण सह भवेत्तदा जातको ब्राह्मण्या सह मैथुनक्रियां करोति (परि. ०१, क्र. ६४) । यदा सप्तमभावे सप्तमात् षष्ठभावे वा बुधो नीचराश्यां पापराश्यां शत्रुराश्यामस्तङ्गतावस्थायां ग्रहयुद्धे पराजितावस्थायां वा शुभग्रहस्य युतिर्दृष्टोहीनोऽशुभग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा जातको वेश्यागामी भवति । यदा सप्तमभावे निर्बलो सूर्यो भवेत्तदा जातको वन्ध्यासह पूणश्चन्द्रो भवेत्तदा स्वपत्न्या सह अथवा चन्द्राश्यानुसारलक्षणयुतो स्त्रियासह क्षीणचन्द्रो भवेत्तदा रजस्वलया वन्ध्यया सह गुरोर्भवेत्तदा विप्रस्त्रिया सह शुक्रो भवेत्तदा गर्भिण्या सह शनैश्चरराहुकेतुर्वा भवेत्तदा रजस्वलया नीचजातिस्त्रियः सह सङ्गं करोति । अत्र पराशरमते शनैश्चरो भवेत्तदा वन्ध्यया कुब्जया वा सह सम्भोगो भवति । बुधो भवेत्तदा वैश्यया वेश्याया वा सह पुरुषस्य गमनं भवति ।

०९/०६ स्तनविचारः ।

यदा सप्तमेशः शुभग्रहेण युतो भवेदथवा सप्तमभावे सूर्यो भवेदथवा सप्तमेशः केन्द्रे चन्द्रेणसह वा बुधेन सह वा शुक्रेणसह वा गुरुणासह भवेत्तदा जातकस्य पत्नी विशालस्तनयुक्ता भवति । यदा सप्तमभावे मङ्गलो भवेत्तदा जातकस्य पत्नी शुष्कस्तनी भवति । यदा सप्तमभावे गुलिकेन^{१५४} सह राहुशनैश्चरौ वा केतुशनैश्चरौ भवेताम् तदा जातकस्य पत्नी बृहत्तस्तनयुक्ता भवति । यदा सप्तमभावे

^{१५३} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

^{१५४} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

धूमादिरुपग्रहो^{१५५} भवेदथवा सप्तमेशो षष्ठाष्टमद्वादशभावे वा भवेत्तदा जातकस्य पत्नी विषमाकृतिस्तनयुक्ता भवति।

(अ) सप्तमभावात् सन्ततिविचारः।

सप्तमभावात् पञ्चमभावे शुभग्रहो भवेत्तदा जातक उत्तमसंततिसुखं प्राप्नोति। किन्तु यदि सप्तमभावात् पञ्चमेभावे (लग्नैकादशभावे) पापग्रहो भवेत्तदा संततिबाधाकारणं भवति। शुभग्रहस्य दृष्टिः पञ्चमभावस्योपरि भवेत्तदा जातकः सन्तति प्राप्नोति।

०९/०७ युद्धम्।

यदा सप्तमभावात् नवमभावाधिपति उच्चराश्यां भवेत्तदा जातको युद्ध विषये भीरुर्भवति। यदा सप्तमभावाद् द्वादशाधिपतिर्नीचराश्यां क्रूरषष्ट्यंशे पापग्रहेदृष्टो युतो वा भवेत्तदा जातको युद्धे पराजितो भवति। यदा सप्तमान्नवमे नवमाधिपति उच्चराश्यां षष्ठेन युतो भवेत्तदा जातक युद्धे पराजितो भवति।

०९/०८ यात्रा।

यदा सप्तमभावे शुक्रो भवेत्तदा जातको यात्रायां कष्टं प्राप्नोति। यदा सप्तमभावे शुक्रक्रूरग्रहेण युतो वा दृष्टो भवेत्तदा जातको यात्रायां कष्टं प्राप्नोति।

१०/०१ सप्तमभावस्य शुभाशुभत्वनियमाः।

यस्य भावस्य विचारः करणीयो भवति स भावो लग्नमिति^{१५६} गणनीयम्। अतः सप्तमभावात् प्रथम-द्वितीय-चतुर्थ-पञ्चम-सप्तम-नवम-दशमभावानां स्वामिनां विचारः करणीर्ये यथा स स्वामी शुभग्रहोऽस्ति न वा? यदा स स्वामी शुभो भवेत्तदा स शुभफलदायको भवति। यदा च तस्मिन्नेवभावे पापग्रहो भवेदथवा तस्य भावस्योपरि पापग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा तस्याऽशुभफलं मन्तव्यम्। यदा च शुभाशुभग्रहाणां प्रभावो भवेत्तदा मिश्रफलं बोद्धव्यम्।

^{१५५} विशेषार्थ परिशिष्टम् - ०३ द्रष्टव्यम्।

^{१५६} भावस्य यस्यैव फलं विचिन्त्यं भावं च तं लग्नमिति प्रकल्प्य।

तस्माद्देद्द्वादशभावजानि फलानि तद्रूपदनादिकानि।। फ.दी.१५/२०।।

सप्तमी दृष्टिः ।

यदा सप्तमभावस्याधिपतिः पापग्रहस्तस्माद्वादादथवा लग्नभावादष्टमभावे भवेदथवा सूर्येणाऽस्तङ्गतो भवेदथवा नीचराश्यां भवेदथवा शत्रुराश्यां शुभग्रहेण दृष्टो युतो वा न भवेत्तदा तस्य भावस्य फलं प्रणश्यति ।

यदा सप्तमभावस्याधिपतिः क्रूरग्रहः सूर्येणाऽस्तङ्गतो भवेदथवा नीचराश्यां भवेदथवा शत्रुराश्यां शुभग्रहेण दृष्टो युतो वा न भवेत्तदा स यस्मिन् भावे भवेत्तस्मिन् भावस्य फलं प्रणश्यति ।

यदा सप्तमेशशुभग्रहो नीचराश्यां शत्रुराश्यामस्तङ्गतावस्थायां वा भवेत्तदा सप्तमभावस्य फलहानिं करोति किन्तु शुभग्रहेण युतो दृष्टो वा भवेत्तदा तस्य फलविषये ऽशुभत्वं न्यूनं भवति ।

यदा सप्तमभावात् षष्ठभावेऽष्टमभावे द्वादशभावे वा पापग्रहो स्वराशिं विहायान्यराश्यां भवेत्तदा सप्तमभावस्याशुभफलं भवति (परि.०१, क्र.८०) (परि.०१, क्र.८३) (परि.०१, क्र.८४), (परि.०१, क्र.८८), (परि.०१, क्र.९३) (परि.०१, क्र.९८) (परि.०१, क्र.९९) (परि.०१, क्र.१०४) ।

यदा सप्तमभावस्याधिपतिः षष्ठभावस्याष्टमभावस्य द्वादशभावस्य वा स्वामी भवेत्तदा सप्तमभावस्याशुभफलं ददाति । किन्तु त्रिकस्थानस्याधिपतिः सन्नपि यदा स लग्नेशो भवति तदा तस्य फलमशुभं न भवति ।

यदा सप्तमभावस्योपरि शुभग्रहस्य दृष्टिर्भवेत्तदा सप्तमभावस्य शुभफलं भवति ।

यदा सप्तमभावः सप्तमेशो सप्तमभावकारकश्च निर्बला भवेयुरथवा पापकर्तरीयोगे^{१५७} भवेयुरथवा शत्रुग्रहयुक्ता भवेयुरथवा तैर्दृष्टा भवेयुस्तथा शुभग्रहेण युक्ता दृष्टा न भवेयुस्तदा शुभफलं न लभ्यतेऽथवा तस्य भावस्य दुःखं लभ्यते ।

सप्तमभावे यद्रेष्काणो भवेत्तस्माद् द्वाविंशतिरेष्काणस्य स्वामी सप्तमभावस्याशुभफलं वितरति । अतः सप्तमभावात् २२ रेष्काणस्वामिनामथवा षष्ठाष्टमद्वादशभावानां स्वामिनां दशाश्चान्तर्दशाः सप्तमभावस्याशुभफलं वितरति ।

यदा सप्तमभावात् तृतीयषष्ठैकादशभावेषु स्थितेषु पापग्रहाणां दशाऽन्तर्दशाफलं सप्तमभावस्य शुभफलं ददाति ।

यदा सप्तमभावात् प्रथम-चतुर्थ-पञ्चम-सप्तम-दशमभावेषु शुभग्रहाः सन्ति तदा सप्तमभावस्य शुभफलस्याभिवृद्धिर्भवति ।

^{१५७} विशेषार्थं परिशिष्टम् - ०६ द्रष्टव्यम् ।

सप्तमी दृष्टिः।

सप्तमेशस्य मित्रग्रहदशायां सप्तमभावस्य शुभफलं प्राप्यते। अत्र ग्रहाणां नैसर्गिकमैत्री पञ्चधामैत्र्याधारेण मित्राऽमित्रनिर्णयो भवति ।

यदा सप्तमेशो यस्य कस्य भावस्य मध्यबिन्दो राश्यादिमाने भवेत्तदा स यस्मिन् भावे स्थितो भवेत्तस्य भावस्य पूर्णफलं ददाति। यदा सप्तमेशो द्वयो र्भावयोःसन्धौ (संधिराश्यादिमाने) भवेत्तदा स निष्फलो भवति । मध्येऽनुपातेन फलं गणनीयम्।

यदा सप्तमेशः स्वोच्चराश्यां स्वराश्यां मूलत्रिकोणराश्यां मित्रराश्यां होरादिषड्वर्गेषु बलवान् वा भवेत् किन्तु स ग्रहो भावसन्धौ भवेत्तदा स निष्फलो भवति।

१०/०२ सप्तमभावात् पञ्चमभावे सन्ततिविचारः।

सप्तमभावात् पञ्चमभावे (लग्नादैकादशभावे इति यावत्) शुभग्रहो भवेत्तदा जातक उत्तमसन्ततिसुखं प्राप्नोति। किन्तु यदि सप्तमभावात् पञ्चमभावे (लग्नभावातैकादशभावे इति यावत्) पापग्रहो भवेत्तदा सन्ततिबाधाकारणं भवति । शुभग्रहस्य दृष्टिः पञ्चमभावस्योपरि भवेत्तदा जातकः सन्ततिं प्राप्नोति।

१०/०३ सप्तमान्नवमभावे स्त्रीसुखविचारः।

यदा सप्तमभावान् नवमेभावे (लग्नात्तृतीयभावे इति यावत्) सूर्यचन्द्रयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः सुन्दरपत्नीसुखभाक् चंद्रमङ्गलयोर्युतिर्भवेत्तदा सुतलालसः सूर्यचन्द्रगुरुणां युतिर्भवेत्तदा वंध्यास्त्रीपतिः चंद्रमङ्गलशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा विनीतदारः, मङ्गलबुधशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा स्त्रीवल्लभो धनिको बुधगुरुशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा स्त्रीपराजितो बुधशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा स्त्रीप्रियो भवति। चन्द्रबुधशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा स्त्रीप्रियो सूर्यमङ्गलबुधगुरुशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीसुखयुक्तो, चंद्रमङ्गलबुधगुरुशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः उग्रदारो भवति। चन्द्रबुधगुरुशुक्र-शनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः कुकलत्रवान् भवति।

१०/०४ सप्तमाद् दशमे स्त्रीसुखविचारः।

यदा सप्तमाद् दशमेभावे (लग्नाच्चतुर्थभावे इति यावत्) चन्द्रमङ्गलयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीरतो भवति। सूर्यचन्द्रशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीयुक्तो भवति। यदा सूर्यबुधशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः दुष्टस्त्रीपतिः कुलटापतिर्भवति । यदा मङ्गलबुधशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीलोलुपो भवति। यदा सूर्यचन्द्रगुरुशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातको गणिकारतो भवति। यदा

सप्तमी दृष्टिः ।

सूर्यमङ्गलशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातक उत्तमकलत्रवान् भवति। यदा चन्द्रमङ्गलशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीणामभीष्टो भवति। यदा चन्द्रबुधशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीणामभीष्टो भवति।

१०/०५ सप्तमाद् द्वादशभावे स्त्रीसुखविचारः ।

यदा सप्तमभावद् व्ययेभावे (लग्नात् षष्ठभावे इति यावत्) चन्द्रबुधयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः कुलटापतिर्भवति। यदा चन्द्रशनैश्चरयोर्युतिर्भवेत्तदा जातको विरूपदारो रतिसुखहीनश्च भवति। यदा मङ्गलशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीअनुरगी स्त्रीवशश्च भवति। यदा बुधशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तदा जातको वनिताविरक्तो भवति। यदा गुरुशुक्रयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीचञ्चलो भवति। यदा गुरुशनैश्चरयोर्युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीवत्सलो भवति। यदा सूर्यबुधशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा चन्द्रबुधशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीरहितो भवति। यदा मङ्गलबुधशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्वस्त्रीरतो भवति। यदा मङ्गलशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीप्रियो भवति। यदा सूर्यचन्द्रमङ्गलानां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीपराजितो भवति। यदा सूर्यचन्द्रगुरुशुक्राणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीलम्पटो भवति। यदा सूर्यगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः प्रमदास्वभीष्टो भवति। यदा चन्द्रबुधशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातको वनितारहितो भवति। यदा चन्द्रगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातको वनिताहीनो भवति। यदा बुधगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीपराजितो भवति। यदा सूर्यबुधगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीलम्पटो भवति। यदा चन्द्रमङ्गलगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः परस्त्रीरतो भवति। यदा चन्द्रबुधगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति। यदा सूर्यमङ्गलबुधगुरुशुक्रशनैश्चराणां युतिर्भवेत्तदा जातकः स्त्रीहीनो भवति।

उपसंहारः- अत्र सप्तमम्यां दृष्ट्यां चर्चितविषयाणामध्ययनेन तदेत स्पष्टं भवति यत् कलत्रभावेति ख्यातस्य सप्तमस्थानस्य प्रभावेन विवाहादिविषयकः पुत्रपौत्रादिसौख्यगतो धनायव्ययौ सम्बन्धीचेति बहुव्यापको विचारः करणीयः अत एव जातकस्य जीवने सप्तकभावस्यात्यन्तं महत्त्वं प्रतिपाद्यते।

एवं कुटुम्बसुतकलत्रभावनामाधुनिके कालेत्यावश्यकता समाजे दृश्यते। यतः जातकस्य वैयक्तिकसुखशान्त्यादि सर्वेषु कालेषु सर्वेषु देशेषु सर्वेषु च समाजेषु महत्तरं वर्तते। इति शम्।

-X-X-X-